

Marku-á nìvìnì tir nê wârkù Yesu tyí sôkò

N yúpyé, yépi nónó-á sébë mènë n kar,

«Nê me Yesule?» Píkinyahno yó ye, no pól yïnne pè pé gblöy piki yah kéle. Wâh sõ me Yesu pĩ di móñóle, képah náh pí, á náh ñ tyí noh yah pólle: No pól kí fë gbah të à pĩ palle.- Sébë nê-á á të yïn á gbò, képah kí píkinyahno mè yah yo ñ syah, kí Yesu dûkùle ñ wëkù. Dí yó ye wârkù kélé di móñóle. Kéne dí yïn ye sô Markule. Kè Yesu min pí dûkù tyíle n yo, ànê ñ tyípínìnë, ànê ñ wëlòle. Sépi n tyah ñ tyípínì tyí, à pô no ñ kúnó ànê ñ yûkúnó tyí. Képah n wëkù ne, Yesu-á pô Liyel tôrile, té wâh fë syi ñ gblöy tikkimono yô, névye pwâhnmo yïnnë.

Kéne sébëne, Bibili tyah yó ye nê-á Liyel wey sébë ñgbëne. Képah fí yó ye.

Yé kí fë kyi wæló yisyó wæ, sé pînó kí me tah. Té pôkónmônó me dûkù-à me, kéktyâh-ñsah, kékále n wëkù ne, wâh kí fë wey mè yah yónó wæ sébë mè tyé-ñsah sôkò.

Ntë, wâh të yïn nê kar kwlo, á kí yah té sébë tyé-ñsah sôkò. Kékèpikì wey wârkù dûkù tó me nénpó, ànê kéktyâh yïnnë.

Yé pól pí ne nkë, nê-á túkù n ye «Lékâm Pèpøyne», túkù ñnne n ye «Liyel Mirkile». Té, Liyel wey vînmônó sôkò, yïn nukú ó ye kí fë yah tôkò képah yïnnë. Ntë, áyâh «Liyel Mirkí» yah

tōkō, kè náh pí ne, képah sō á tōkō kúmm yō dē!
 A mē ké tyí ne, yépi tō lékāmne á kō ké tyí yō.
 Ké ye dùkù yó lékām se mē yé tyí, yé kū fē á kō?

A wil yīn mē tyí sōkō, wâh tir yó we sébē mē
 sōkō, té ké yo dùkù náh ple wīn wey sōkō áwō
 yah, gbah n tē kè yo á syah.

Liyel pèpōrì pí á tyí ké kàrnó sōkō.

Wèlnwìlkì-ò Nsyō wey yónsàhnólé

¹ Liyel pi Yesu *Krista nìvìnì wey sǎn tyàhnsah ye yò. ² Sō-á kéle wârkínsàhnólé *Liyel tēntō syínyo-ò *Yesayi sébē sōkō ne:

«Yah, nímc Liyel kú n tēntō névi tekú mō á yahle,
 à kí po á wěkì tō sah á tyí.»

³ Nnî yó yínpō ye n dōkō gbénni sōkō ne nké:
 «Yé Tě-ñgbé wěkì tō sah,
 yé kè pí tómm!»*

⁴ Käh wârkí sah sō, sě ye *Wèlnwìlkì-ò Nsyō
 po wil mō gbénni sōkō. A tyah n yo n kō névye
 tyí ne, pè pé nnō vi mō, pè mó *wèlnwìlkínó we.
 Képah sōkō, Liyel-á kí pé tyípél yō mō pè kō.

⁵ Képah tēne, Yude kwlo névye pól, ànê tō
 Yerusalémi névye pól sō me n po n po ñ tyí, n
 po pé tyípél yo névye pól yí yah, té à pè wel n
 wilki Yurdë yō sōkō. ⁶ Té, Nsyō sō me yâhmíkì
 yè fwòmōn mō, té ñ syī tē sél kôlē. N yôkele sō
 sègblo ànê syīri ye. ⁷ A sō me n yo tówû tyí:
 «Névi nê-á kí n po n pi nímc náh, nímc ye gblò

* **1:3** 1.3 - Yah n te Yesayi 40.3 sōkō.

kal nímołe. Nmɔ tẽ náh yĩne mé kɔ yĩn, n̄ gbáhkì lékyéh sro dε. ⁸ Nmɔ ye yéle n wel n wilki ni sɔkɔ, n̄te n̄mɔ ki pɔ yé wel n wilki n pi *Liyel Mírkí sɔkɔ.»

Yesu wèlnwilkìnò ànê n̄ tõnmɔnɔle

⁹ Légbínε, Yesu wil Nasareti kwil, Kalile sétah yɔ̄, à pɔ Nsyɔ̄ kɔ̄ à à *wel wilki Yurdẽ yɔ̄ sɔkɔ.

¹⁰ Té, wāh n wil ni sɔkɔ gbí nénε, à yînyɔ̄ we kè n yíkì n mɔ, té *Liyel Mírkí tiki n̄ yɔ̄, dàhyòkèpil sɔ̄. ¹¹ Légbínε, yînpɔ̄ yó n wil Liyel sɔkɔ ne nkẽ: «Áwɔ̄ ye nímo n̄dè Pi núkúninε. A tyí nɔ̄ yíi n̄ tyí kègbile.»

¹² Ké nénpó swɔ̄, Liyel Mírkí à tẽ yuku gbénni sɔkɔ. ¹³ A sèpìn tikíniní pι nénpó sɔkɔ. Té *sétàn yòtẽ pɔ̄ n̄ne n tɔ̄ n mɔ. A sɔ̄ me gbéñkyɔ̄ nuyɔ̄ sɔkɔ, té *yînyɔ̄ těntõbe me n̄ tẽ-n̄sahle n yah.

Yesu yéñkyɔ̄ těpú nép̄i nyéh ye

¹⁴ Képah náh, pè pɔ̄ *Wèlnwilkì-ò Nsyɔ̄ dah mɔ wòkònpèkè sɔkɔ.[†] N déntenɔ̄ náh wòkònpèkè, Yesu yuku Kalile sɔkɔ, à kyí tyah nìvìnì wey sănnne n yo n kɔ̄, nê-á wil Liyel tyí. ¹⁵ A ne: «Gbí nê tyí-á sɔ̄ yo sah, kè me de te. *Liyel tɔ̄rí me yíni tẽ te. Yé yé nno vi mɔ, yé mó s̄e nìvìnì wey săn yɔ̄!»

¹⁶ Wāh sɔ̄ me n kɔ̄ Kalile yó-ñgbɛ̄ gbòpɔ̄ gbí nénε, à yéñkyɔ̄ těpú nép̄i nímí we, Simo, ànê n̄ gbéndí Andrelε. Pè sɔ̄ me yéñkyɔ̄ tẽ tẽ mnɔle n

† **1:14** 1.14 - Képah yah kù n yo n pi Marku 6.17 ànê 18 sɔkɔ.

min yĕnkyo le n té y   s  k  . **17** A yo p   ty   ne: «Y   po n  mo n  h. M   k   y   p   n  vye t  p  le Liyel ty  .» **18** N  np   sw  , p   n  k   p   y  nky   t   t   mn   sah, t   n   s   t  . **19** W  h t   k   yuku yahle kw  y,    ky   Sebede w  np   w  , Nsyaki   n   Nsy  ne. P   s   m   p   kr  t  k   s  k  , m   y  nky   t   t   mn  le n té n sah. **20** K   n  np   sw  ,    p  pi t   ye yah. P   n  k   yal p   s     n     n  p  b   tn   kr  t  k   s  k  , t   n   s   t  .

Yesu t  nwen  le sütün y  

21 K  pah n  h, w  h n  n   ye,    yuku p  le Kap  rnayim kwil s  k  . *M   m   y  h s  l  e,    ky   de *Liyel n  -n  sa   w  k  ,    tyah n  vyel   n kw  . **22** N  n  -   s   m   n   w  yne n nohn  , p   gb  n du n   n  vye kw  n   d  k  l  e. Tir y   n  h, k   n  h s   m   n  k  le   n   *Liyel n  gb   w  k   kw  p   ty  le. N  m   kw   d  k   s   m   y  t  r   kw  n  l  e, k  pah ye.

23 K  l  gb  n  , k   p   y  n  , d   y   s   m   Liyel n  -n  sa   w  k  , *s  t  l  e n   s  k  . A m   yuku gbo m   ne, **24** kw  h n   se    n yah n k   p  pi ty   n  , Nasareti Yesu? A se p   p  pi y  k  -n  sa   n  ? P  h p   ne, pi k  -   n  ne, n  m   n  -   wil Liyel ty  . **25** K  pah t  n  , Yesu d  r   k   s  t   m   y  , t   yo n   ty  : «A vy  h vike, n   t   n wil d   m   s  k  !» **26** K  pah s  k  , s  t   d   m   yike k  gb  l  e, t   de syi n  hn  h, t   wil n   s  k  . **27** K  pah n  vye gb  n du. P   tyah w  n   n piki n yah ne, kw  h n   se s   n  ? Kw  n   k  s  n y  l  e    n p   y  t  r   s  k  . A f   n w  k   s  t  n t   y  , t   s   n

sah ñ tyí yõ. ²⁸ Kéne ní yõ, Yesu yĩn gbílkínó tõ mõ Kalile kwlo pól sôkõ.

Yesu yámpú náhnáh de mɔ

²⁹ Päh yal *Liyel ní-ñsah wòkò, pè nûkú yõ sôkõ de Simo ànê Andrepi gbô. Nsyakü ànê Nsyõ tõ sôl me péle. ³⁰ Té Simo déysê sôl me sénôle wílvýáhnìne. Nénpó swõ, pè me kè yo Yesu syah. ³¹ Wäh kè noh së, à no de pi mè tnô, té ñ gbô tê à yilki sah. N wílvýáhnì nûkú tye, à me yuku tyah pínné n pi pé tyí.

³² Gbíyí-á de, névye pé yámpúnõ pól twah põ Yesu tyí, ànê *sétâñ-á me dénlé nónó sôkõ.

³³ Kwil névye pól põ tuke mõ kéné gbô yah sôkõ.

³⁴ A me yámpú duke duke náhnáh de mõ, té sétâñ náhnáh yïni wilki, säh me de nónó sôkõ. Sè sôl ñne n pné, ne dükù nê-á ñne. Képah ye, à yahle ne, sè káh ne n wekü.

Yesu Kalile kwlo pól kɔ kɔ

³⁵ Séngbõ púsó, tyah syï syï sôkõ, Yesu yuku wil wòkò. A yuku gbénni sôkõ, à kyï tyah Liyelle n ni.

³⁶ Képah sôkõ, Simopi yuku tyah ñne n yah n kõ. ³⁷ Päh kyï à we, pè à syah ne, névye pól-á me ñne n yah n kõ. ³⁸ A me yo pé tyí: «Á ye yuku gbòplõ kwlo sôkõ. Mé yïne mé nìvìnì wey sáñ yo nénpó tõ sôkõ. N pónó yõ ye képahle.»

³⁹ Képah sôkõ, à kyï Kalile tântâñ pól sôkõ, me Liyel weyné n yo n kõ pé *Liyel ní-ñtâñ vì sôkõ, té me *sétânné n yïni n wilki névye sôkõ.

Yesu tótẽ yó de mɔ

40 Ső yólε, *tótẽ yó nɔ de Yesu tn̄o, à gbètukunɔ di ñ yah, té à ni ne, wàh me ké tyí, wàh kí fẽ pé de mɔ. **41** Wàh yo s̄e, ñ yãm Yesu tẽ. A me ñ gbo tõ ñ yõ, à tū ñ tyí, té ne: «Mé me ké tyí, á kí dε!» **42** Nénpó swo, *dú nûkú à fin mɔ, à me dε. **43** Képah sɔkɔ, Yesu nûkú à tekí mɔ, té kè gbah yo ñ tyí ne, **44** à noh yò, à káh kè yãh ne tyí dε! A kyí ñ gbløyne *sárká wîlkîpu yõtẽ wëkì. Nk̄x, *Moyisi-á sõ *sárká nê tyí yo, tótäm dénmɔnɔ tyí sɔkɔ, à mó képah wilki, nê-á kí no pól wëkì n pi ne, wàh dε. **45** Nte, dí-á yal ñ tn̄o, tir nê-á pí ñ tyí, à kyí tyah kélé n yãh n kõ no pól tyí. Käh pí s̄e, Yesu náh tõ sõ fẽ ñ gbløy wëkì n pi kwil yó ñtẽ sɔkɔ. A sõ me gbe mɔ tẽ kwlolε, kégbó sɔkɔ, té névye n wil tåntåñ pól sɔkɔ, à n pɔ n pɔ ñ tyí.

2

Yesu sèkùkù dí yó de mɔ

1 Sèpín yisyó sókóntenɔ náh, Yesu ñ syí pɔ Kapernayim sɔkɔ. Névye-á kè noh ne, wàh me gbo, **2** tówû yó tuke pɔ tyah fyãh. Tẽ-ñsah ñtẽ náh sõ me kélé yah tɔ sɔkɔ. Képah sɔkɔ, à tyah ñ weyne péle n kwɔ.

3 Légbíñε, nôsyó pɔ ñ tyí sèkùkù yólε. Nép̄i ñyêh sõ me à twah. **4** Té névye tnónkàhnó tẽ tyí, pè náh sõ fẽ nɔ n de n pi ñ tn̄o. Pè dɔkɔ gbéntîñ yõ, kye ñ mé-ñsah tírrlε, té sèkùkù mè tiki mɔ kénε pwâhlε ñ s̄e s̄e kwâh yõ ñ yah sɔkɔ. **5** Wàh

kè wε, pè sε ñ yõ sε, à yo sèkùkù mè tyí nε: «N pídi, á tyipél ye yõ mo ñ kõ.»

⁶ Képah tẽne, *Liyel ñgbò wëkì kwópú nónó-á sò me tẽnóle nénpó sòkɔ, pè tyah n sõ nε, ⁷ sõ se pi, té dí mè n weki sε ní? Liyel yïñ-á à n yïkì. Ké névi se me kí fë tyipél yõ mo névi kõ, né Liyel náh ní? ⁸ Képah sòkɔ, wăh nûkú pé fòkɔ sõnɔ wε sε, à yo pé tyí nε: «Sõ pi, té yé fòkɔ sõnɔle sε? ⁹ Nê tẽ dòdò kal, à yo sèkùkù mè tyí nε, ñ tyipél-á yõ mo à kõ, képah náh pi, à yuku, ñ sε sε kwâh tòkɔ ne n kɔ? ¹⁰ Ntε, yé pí nε, tẽnweno-á me *Névi Pi tyí, kí fë tyipél yõ mo névye kõ, té à sah sétah yõ.» ¹¹ Képah ye, à yo sèkùkù mè tyí: «Mé kélé n yo á tyí, yuku, á sε sε kwâh tòkɔ, ñ ne n yuku á gbô.»

¹² Nénpó swɔ, dí nûkú yuku ñ sε sε kwâh tòkɔ sòkɔ no pól yí yah. Kè pé pól gbâñ du. Pè tyah Liyel yïnnε n gbilki, té me n yo nε, pé náh sènkɔ wε yah.

Yesu Levi ye

¹³ Képah náh, Yesu tõ n syi yuku Kalile yó-ñgbë gbòpø. Tówû pól sò me n pø n pø ñ tyí, à péle n kwɔ. ¹⁴ Wăh pø n sòkɔ, à Alfe pídi Levi we tẽnóle móri syi-nísah wòkò. À me yo ñ tyí nε, à yuku pé sò tẽ. Levi mó yuku ñ sò tẽ.

¹⁵ Päh kyı tyah yõkelε n yõ Levi tînnε gbí nêne, móri syípú, ànê Liyel wëkì kó-ñkëpú náhnáh sò me n yõ ñnε, ànê ñ *tõ sâhpúlε. Kéne névye dùkù náhnáh ye sò me ñ sò tẽ, képah ye. ¹⁶ Képah sòkɔ,

*Liyel ñgbò wẽkì kwópú nónó-á sõ *Farisiyẽnõle, pépi-á à wé à më n yõ ànê kéné névye dùkùlè, pè yo ñ tõ sáhpú tyí ne, kû se pí, té à n yõ móri syípú, ànê Liyel wẽkì kó-ñkẽpúle fí nukú ní? ¹⁷ Yesu-á kéné wéy noh së, à yo pé tyí: «Névye nónó-á më lènõle, sènpi yétô se më pé tyí? Yámpú tyí náh sènpi yétôlè di? Névye nónó-á n sõ ne, névye tir tir-á péle, mé náh pø pépi ye yïnné. Nte, nónó-á pí ne, tyípél pípú-á péle, pépi yé-ñsah ye mé pø.»

Yesu-á nê yo níkì tẽnó tyí sɔkɔ

¹⁸ Sõ yólé, *Wélnwilki-ò Nsyõ tõ sáhpú ànê *Farisiyẽnõ sõ më níkì tẽ. Névye më kyi Yesu piki yah ne, kû se pí, té Nsyõ tõ sáhpú ànê Farisiyẽnõ tõ sáhpú më níkì tẽ, té ñmɔ *tõ sáhpú náh më sëntëne n pí ní? ¹⁹ Wäh képah noh së, à yo pé tyí: «Yépi tẽ sõnõ sɔkɔ, fúr pí-ò-á nónó ye, pè se kí fẽ fúr yõke yahle, té kí fúr pí-ò sah pé niyõ? Pé tẽ-à fyò më pé niyõ, pé náh fẽ yõke yahle n pi. ²⁰ Nte, gbí më n pi, pè kí pø pe mè wilki pé niyõ. Ké lésõle, pè kí pyë níkì tẽ.

²¹ Névi yó ñtẽ náh fẽ fwɔ sǎn tɔkɔ, à kí fwɔ dyàh min n pi. Wâh képah pí, fwɔ sǎn kí fwɔ dyàh kú-ñsah téy yorí yíkí ñtõ, kéké pwâh kí gbe mɔ. ²² Anê tõ, névi náh fẽ dívë sǎn mɔ n pi pley di sɔkɔ. Dívë sǎn-à fü, kéké kí pley nópi sekí. Dívë kí kwe, pley tó kí yíkí. Képah ye, dívë sǎn ye yïnné móñolé pley snó sɔkɔ.»*

* **2:22** 2.22 - Pè sõ ni ànê wɔ wɔ yïlè n mɔ pilki sɔkɔ ñgbòlè.

Yesu-á nê yo mì mì yòh tyí sôkɔ

²³ *Mì mì yòh sô yóle, Yesu ànê ñ *tô sâhpú sô me n kɔ n kah sèmukɔ swëy yísyó sôkɔ. Képah sôkɔ, ñ tô sâhpú tyah sèmukɔ ywõle n kôlì n yuku wëkì yah. ²⁴ *Farisiyëno-á képah we së, pè tyah Yesule n piki n yah në, à yah, kû se pi, té tir nê náh yïne pínóle mì mì yòh sôlε, ñ tô sâhpú kélé n pi ni? ²⁵ A me yo pé tyí: «Kwekì-á lésõ *Davidi ànê ñ náh névye kah tẽ sô nêne, té yôke wé-ñsañ náh me pé tyí, pâh nê pi, yé náh kè kar yah di? ²⁶ A náh sô de Liyel wòkò sôkɔ di? Búrn nóno-á sô sâhnóle Liyel tyí yõ, à náh sè tôkɔ tah, té ñ náhtân tɔ kɔ pè tah di? Ké légbíne, Abyatar ye sô *sárká wîlkípu yôtë ñgbëne. Té névi yó ntë náh sô yïne búrn nôpi táhnóle, né sárká wîlkípu yôtäm náh.»[†] ²⁷ Képah náh, Yesu tɔ yo pé tyí: «Mì mì yòh ye sah névi yïnnë, ñte névi náh mo mì mì yòh yïnnë. ²⁸ Képah ye, *Névi Pi pi mì mì yòh ntë yôtëne.»

3

Yesu dí yó de mó mì mì yòh sôlε

¹ Képah náh, Yesu ñ syi de *Liyel ní-ñsañ wòkò yó sôkɔ. Ké nénpó sôkɔ, dí yó sô me gbôlε kúnóle. ² *Farisiyëno mó tyah Yesule n yah, wàh kì ntýïno à de mó n pi *mì mì yòh sôlε, pè mó lékàh we à kɔ. ³ Képah sôkɔ, Yesu me yo gbónkù

[†] 2:26 2.26 - Yah n te 1 Samuwel 21.2-7 sôkɔ.

dí mè tyí ne, à yuku n pɔ yĩn névye niyő. ⁴ Té no piki yah: «Tir nê wěkì me kǒnóle mì mì yòh sőle: Pèpori se yĩne pínóle, tî pèkè se? A névi wilki kũ sôkɔ, tî à tẽ ko mɔ?» Nte, pè náh tir yó yo. ⁵ Képah sôkɔ, wāh pè yah yah yésyéhlé fôkòvyâhnì sôkɔ, n̄ yah kwɔ pé kùkùtähkì tẽ tyí. A me yo dí mè tyí: «Á gbɔ tɔ!» A me n̄ gbɔ tɔ, kè núkú p̄i ké vile. ⁶ Farisiyéñɔ-á képah we s̄e, pè yuku wil kéné Liyel ní-n̄sah wòkò sôkɔ, à núkú kyı wẽ tuke mɔ ànê yɔłtẽ dí *Yerɔdi náh névyelé Yesu tyí sôkɔ, păh k̄i p̄i s̄ɔ, té à we n ko n mɔ n pi.

Tówû ñgbë yó pɔ Yesu tyí

⁷ Képah náh, Yesu ànê n̄ *tɔ sáhpú yuku Kalile yó-ñgbë gbòpɔ, té tówû ñgbë yó sɔ me n̄ sɔ tẽ. Pé túkù n wil Kalile, túkù mó n wil Yude, ⁸ ànê Yerusalémi. Túkù n wil Yidume, túkù n wil Yurdë yónkahnuñe. Túkù mó n wil Tiri ànê Sidō gbòplɔ kwlo sôkɔ. Kéné tówû ñgbë ye kyı wil n̄ tyí. Pè sɔ n̄ tyípínó noh, képah yĩn ye. ⁹ Käh p̄i s̄e, Yesu yo n̄ tɔ sáhpú tyí ne, pè krótókè yó tɔ sah pé kɔ, tówû káh pɔ pé fyãh. ¹⁰ Wāh sɔ me névye náhnáhle n de n mɔ, yámpú pól sɔ me n̄ to n tuke n̄ yɔ ne, pé we tū n̄ tyí. ¹¹ Té *sétâñ-á sɔ me nónó sôkɔ, păh à we, pè pé gbètukunɔle n di n pɔ n̄ yah, té n̄ yo n̄ tyí dénsyinɔ sôkɔ ne, Liyel pi-á n̄ne. ¹² Képah sôkɔ, à dírí kɔ pé yõ, té ne, pè káh pé dùkùle n̄ yo.

Yesu népî gbɔnimî yah wilki p̄i n̄ tɔ sáhpúle

13 Sō yólε, Yesu dōkɔ yɔ̄l̄ yó yō, té wāh sō mε nónó tyí, à pè ye. Pè pō ñ tyí. **14** Sε̄ ye sō, à yah wilki kène nép̄i gbõnimíne, à pi ñ tõnpibile. Nε, pè ne n me pé tnô, pé ne n we n tō pé wey pèpey yo n kō yīnne. **15** Té tēnwēnōle pè kō nē-á kī fē *sétān yīni n wilki n pi. **16** Nép̄i gbõnimí nōpi yīni we yō: Simole, Yesu ñmō yīn sah Pyerile. **17** Nsyakı ànē ñ gběndí Nsyōnε, pépile, Sebede wěnp̄i ye sō. A pépi yīn sah Gbanersyésile, kē yō ye «nónó-á gběnséntáhkì sō». **18** Andre tō sō mε, ànē Filipe, ànē Bartelemi, ànē Matye, ànē Toma, ànē Nsyakı, nē-á Alfe pídine. A tahlı Tade, ànē Simole, nē-á sō ñ sú fō yō yōpu sōkɔ yólε, **19** ànē tō Yisikaryɔti Yudasile, nē-á pō vi Yesu náh.

Yesu gbôtān pō ne, páh ñne n tē n sōkɔ

20 Képah náh, Yesu de gbô. Tówû tō tuke ñ yō. Wró ñtē náh sō mε ñmō ànē ñ *tō sáhpú tyí yōke yō yō tēne. **21** N gbôtān-á képah noh sē, pè yuku wěkì tē ne, páh kī kyı à tē, té n yo wě tyí ne, ñ lékām-á fēkī, wāh kah mo.

Yesu ñ tyí kàhnó yáhnkōpu yahle n yo

22 Légbíne, *Liyel ñgbò wěkì kwópú nónó-á wil Yerusalémí sōkɔ, pépi ne ñk̄, *sétān yōtē Belsebul-á mε Yesu sōkɔ. Nmō tähkì-á à kō, à tē we *sétānnε n yīni n wilki névye sōkɔ. **23** Képah tēne, à pé ye, té tyah n wěkì pé tyí sémírn sōkɔ: «Sō mε sétān yōtē kī fē ñ gbløy yīni wilki névi sōkɔ? **24** Yōtōrí nukú névye-à tyah wěnε n fwo,

kéné yòtòrí náh n mo n pi. ²⁵ Kéte nê névye-à tyah wëne n fwo, kéné kéte tó náh n mo n pi. ²⁶ Sëntë ó ye, sétâñ yòtë-à yuku, à ñ tähkì tókì, à tyah wëne n fwo, ñ yòtòrí kí yïkì, kè náh n mo n pi. ²⁷ Névi yó ñítë náh fë de n pi këtënpë tähkì wòkò, kí ñ gbâñ yî tókò, né à náh à të pukubi. Wàh à të pukubi te gbí nêne, à kí pyë ñ wòkò yî kwel. ²⁸ Mé kéle n yo yé tyí këgbì yõ: Névye-á tyípêl nónó pólle n pi, ànê Liyel gbyònó pólle, sè kí fë yõ mɔ pè kõ. ²⁹ Ntë, névi nê-à *Liyel Mirkí gbyo, kè náh n yõ n mɔ n pi ñ tyí pólle. A kí wú ké sôkò.» ³⁰ A képah yo së pé tyí, pâh sônpí yo ne, sétô-á me ñ sôkò.

Nónó me Yesu pi ñ yû ànê ñ yûpyéle

³¹ Képah náh, Yesu-á sô me nýâh, ñ yûpyé ànê ñ yû pø yïni të kéné gbô yah, té ne tekì mɔ à kyì à ye. ³² Tówû sô me kõ të Yesu mɔ gbí, té pè yo ñ tyí ne, à noh yò, ñ yû, ànê ñ yûpyé-á me këgbó. Pâh me ké tyí ne, pé à we. ³³ A me yo pé tyí: «Nê me nímɔ yûne, ànê nónó me ñ yûpyéle?» ³⁴ Képah náh, névye nónó-á sô me të à mɔ gbí, à yõ pè yah kore vi, té yo: «Yé yah, nímɔ yû, ànê ñ yûpyé me ásô. ³⁵ Névi nê-á Liyel nìvìle n pi, nímɔ ye nímɔ yûpi, ànê ñ yûne.»

4

Sèmukɔ mîr-ò sèmîrkîle

¹ Sô yóle, Yesu tõ me tyah névyelë n kwɔ Kalile yó-nginxbë gbòpɔ sôkò. Tówû ñgbë yó pø à mɔ gbí.

Pè tnónkàhnó tĕ tyí, à de kõ tĕ krótókè yó sôkô. Krótókè mè sô me yo sôkô, té tówû pól me t  n  l   y  ngbal  . ² A sô me péle n kw   tyi n  ahn  hl   s  m  rn sôkô, me n yo pé tyi n kw  n   sôkô ne: ³ «Y   noh! Sô y  l  , d   y   sô kyi n sw  h, s  muk   m  r-  nsah. ⁴ W  h me m  rn   sôkô, y  sy   sy  k  l   w  gbal   sôkô, k  pye po s   yo. ⁵ Y  sy   me sy  k  l   yen kw  y t  -  nsah l  gb   y  , té fi s  u. Yen g  b   n  h sô me n  np  , k  pah ye. ⁶ Gb  -   p   vy  h s   t  , s   k  kô. Y  hn   g  b   n  h sô me s   tyi, k  pah ye. ⁷ Y  sy   me kyi sy  k  l   p  n n  y  . P  n n  pi me yuku fy  h s   y  , s   n  h t   we pye pi. ⁸ Nte, y  sy   kyi sy  k  l   s  t  h p  pey sôkô. Sépi me fi, à ky  h palle. T  k  u pyeno y  gb  m pi, t  k  u tikit  n   pi, s   t  k  u m   l  kw   pi.» ⁹ K  pah n  h, à t   yo pé tyi: «N  ki-   k   me n   tyi noh noh t  ne, t   n   n  ki sah noh.»

Yesu s  m  rn y  hn   y  l  

¹⁰ Yesu-   yal t  w   tn   gb   n  ne, n  n  o-   nk  ne ne me n  ne, pépi àn  e n *té s  hp   n  p   gb  nimi me n  ne n piki n yah s  m  rk   m   y  l  . ¹¹ A mó yo pé tyi: «*Liyel t  r   tyi n  n  o-   w  b  n  l  , s   pn  n   ye y  pi t   w   k  , n  te k  g  b   névye tyi, tyi p  l   n yo s  m  rn ó sôkô.

¹² K  pah sôkô, p   k   n yah d  k  d  k  , té p   n  h kw  h y   we n pi.

P   k   n nohn  , té p   n  h tir y   pi n pi.

Né képah náh pí, pè náhkı pé pí dùkù vi mɔ,
à pé gblɔynε Liyel kɔ, té náhkı pé tyípêl
yɔnmɔnɔ wε.»*

Yesu sèmukɔ mîr-ò sèmîrkì yõ yo

13 Yesu tɔ yõ sɔkɔ yo pé tyí: «Yé náh sèmîrkì
mè yõ pí di? Ntε, yé kí sèmîrn téló yõ pí sɔ?

14 Sèmukɔ mîr-òlε, Liyel wεy ye à n mir. **15** Té
névye túkù mε, á kí ne wëgbalı sɔ, wεy-á mir
mɔ nýãh sɔkɔ: Pépi-à wεy mè noh, nénpó swɔ,
*sétâñ yòtë n pɔ wεy mè wilki pé fɔkɔ. **16** Túkù tɔ
mε légbí të-ñsah sɔ. Pàh wεy mè noh, pě kë fε n
syi nìvìnìnε. **17** Té pè náh n yε wεy mè yåhnìnε n
mɔ pé sɔkɔ. Nénpó swɔ névye ye péle. Képah ye,
kwłónó-à pè yïni të, képah náh pí, névi-à pè fɔh
Liyel wεy yïnnε, pě pé náh vi súú Liyel wεy kɔ.

18 Túkù mó tɔ mε, á kí ne pân të-ñsah sɔ. Pàh
wεy mè noh, **19** kèkøyô tyi fɔkɔ sɔnɔ, ànê tahrı
ànê tyi náhnáh dékè n de pé sɔkɔ. Sépi n pɔ wεy
mè fyãh, kë náh n të n wε pyele n pí. **20** Névye
túkù mó mε, á kí ne sétâñ pèpεy sɔ: Pépi-à wεy
mè noh, pě kë fε n syi, n të pye pí. Túkù pyenɔ
yõgbãm pí, túkù tikitõní pí, túkù n mó lèkwé pí.»

Fòtnò ànê sãh sãh dù sèmîrkile

21 Képah náh, à tɔ yo pé tyí: «Névi se kí fε fòtnò
soh, té kí dù kwinkı mɔ ké yah, képah náh pí, kí
kè dah mɔ së së kwâh sètâhkì sɔ? A náh kè dɔkɔ
n mɔ n pi ké sàh-ñsah di? **22** Tir yó ntë náh mε
wɔbìnólε, nê náh n wilki n mɔ n pi kégbó. Sètñ

* **4:12** 4.12 - Yah n te Yesayi 6.9 ànê 10 sɔkɔ.

sò tir yó nítē náh n wū n pi wěkí-nkẽnε. ²³ Níkí-à mε nê tyí noh noh tẽnε, tẽ n̄ nikí sah noh!»

²⁴ Té tõ n̄ syi yo pé tyí: «Yáh tyi nónónε n nohn̄, yé séle n kyɔm̄i palle. Yáh no téló tyíle n sāh dú nēnε, Liyel k̄i yépi t̄o tyí sāh n pi kénε dú núkúlε, té dòhn̄inó nítē k̄i wε yépi tyí yō. ²⁵ Kwâh-á mε névi nê tyí, dòhn̄inó k̄i p̄i n̄ tyí yō nít̄. Té, névi nê tyí kwâh náh mε, kwéy nē-á mε t̄e tyí, képah t̄o k̄i t̄e syi n̄ tyí.»

Sèmirkì nē-á yāh sèmukɔ finó tyí yō

²⁶ Képah náh, à tõ yo pé tyí: «Yé yah, kwâh nē-á *Liyel tɔr̄í kétòlε: Kè mε, á k̄i ne d̄í yó sõ nē-á sèmukɔ mir n̄ swāh sɔkɔ. ²⁷ A mε n d̄o ò, à mε n yah ò, lékâh ànē k̄é gbiñt̄, sèmukɔ n ne mε fi, n ne n kyāh, à náh k̄é dùkùlε n pnε. ²⁸ Sétah ye sèmukɔ mè kõ k̄é fi k̄é gbl̄y. Sè kétuke wil à p̄o dubi p̄i ywõlε, à yí p̄i. ²⁹ Sāh fyò ko te, sèmukɔ tɔkɔ gbí-á nɔ, à yēnkwēkì tɔkɔ kȳi tyah séle n kõ.»

Mútárđi pi sèmirkile

³⁰ A tõ yo pé tyí: «Á k̄i f̄ë kwâh nē tɔkɔ k̄i *Liyel tɔr̄í dùkù wěk̄? Képah náh p̄i, sèmirkì nē mε mē k̄i yāh k̄i yīnε kélε?»

³¹ Kè mε, á k̄i ne mútárđi pi sõ tyí. Kè yilɔ kal sèmukɔ duke pólle. ³² Té, pàh k̄é duku, k̄é n yuku n p̄o n p̄i yòhkì n̄gbẽnε n kal sèmukɔ duke pólle swāh sɔkɔ. Nte, ȳngbâñ gbek̄i dò, kèpye k̄i f̄ë p̄o syè p̄i k̄é sɔkɔ.»

³³ S̄e ye Yesu n kwɔ névyelε sèmirkì mè duke náhnáh sɔkɔ. A sõ mε séle n yāh n yīnε sé

nòhnìpu pĩ pĩ tẽnε. ³⁴ A náh sõ n yāh pé tyí sèmîrn mí-nkēnε. Té, pàh mε pé yahle, ñmɔ ànê ñ *tõ sâhpúlε, à sé pól yah yo n dal n mɔ pé tyí.

Yesu yâhpékè yó yïn mɔ yó-ñgbë sôkɔ

³⁵ Ké lésõ nívînε, Yesu yo ñ *tõ sâhpú tyí nε, pè ye, pé yuku yó-ñgbë kahninε. ³⁶ Képah sôkɔ, pè mε yal tówû tnô. Wăh sõ mε krótókè nê, ñ tõ sâhpú sôkɔ ñnnε képah sôkɔ. Té krótónènó yísyó tõ sõ mε ñnnε. ³⁷ Dõ, yâhpékè yó kõ, à ninε n tôkɔ n mɔ krótókè sôkɔ pôpô, kè pɔ n tyah yúkúnôlε ninε. ³⁸ Té légbînε, Yesu sõ mε së tẽ n dɔ krótókè sôkɔ náh tînnε, té mε ñ yõ sah yõsah yõ. Képah sôkɔ, ñ tõ sâhpú kyi à yilki mɔ, té yo ñ tyí nε, kwó-ò dî, yø-á n tyah pé yõnôlε, kè kó mε tirlε ñmɔ tyí nî? ³⁹ Wăh dɔ yuku, à dírí kõ yâhkí yõ, té yo yø tyí: «Yïn! Tẽ syísyí!» Yâhkí nûkú yïn, tyah pı súmm. ⁴⁰ A mε yo pé tyí: «Kû pı, té tíki yé tẽ së? Yé náh tõnì së ñ yõ di?» ⁴¹ Képah tẽnε, tíki mε pè kah tẽ. Pè tyah wëne n piki n yah nε, nε dùkù nê se dî mènε, té yâhkí ànê yø tõ n sah ñ tyí yõ nî?

5

Yesu sétãn yïni wilki dî yó sôkɔ

¹ Képah náh, pè kyi yïni tẽ Kalile yó-ñgbë kahninε, Yerasa tân sétáh yõ. ² Yesu-á fyò n tiki krótókè sôkɔ, nénpó swo, dî yó wil léyâl wró, à pɔ à yohni. *Sétõ sõ mε kéné dî sôkɔ. ³ A sõ mε

t n l s  l y l  wr . N vi n h s  f  à pukubi n sah n pi k y f y l  p ll . ⁴ K y hl , p  nk ne k rn m  n g y h ty , n t  k l  m  n gb n ty , t  à k rn kw k , n t  k l  k h . K h p  s , k  t hk  n h s  me n n  y  nt  s k , k  f  à t  sah. ⁵ K  l k h, k  g b nt , à s  nk ne n ne n k  n k  l y l  wr  àn  ym  s k , n ne n de n syi, n g bl y ne n p  n y  n k  dy h .

⁶ T , w h Yesu w  f i  s k , à to p  g t ukun  di n  yah. ⁷ T  de syi y np  n gb ne ne, Yesu, p  y t h Liyel pi, kw h n  se à n yah n k  p  ty  ni? P h n ne n ni Liyel y n y , à k h p  f h. ⁸ Yesu s  me n yo s t  m  ty  ne, à wil d  m  s k , k p ah ye. ⁹ T  me à piki yah ne, n y n se s ? A me ne, p  y n -  M fw b  Kw nkile. P h me d , k p ah . ¹⁰ T  me à g bah ni ne, à k h p  y ni wilki kwil m  s k .

¹¹ K  n np  s k , sel kw nki y sy  s  me n yah n y  n k  y l  y . ¹² S t n  n pi Yesu ni ne, p h k  wil d  m  s k , à y  p  k , p  de sel n pi s k . ¹³ A me k  w k l  s  k . L g b n , s  me wil d  m  s k , t  ky  de sel n pi s k . Sel kw nki ye s  s l , s  k  f  n  sel k y o k nk l , t  me t y . S  n k  to t ki t k t k , à ky  de y -n gb  s k , k  k  k  s  y .

¹⁴ K h p  s , sel n pi f pu to s k  kwil n y , àn  g bn  s k , à ky  k  d k  yo k  no ty . K p ah t n , n vy  p  k  n np , à p  k  d k  yah, s -  k  p . ¹⁵ P  ky  Yesu tn , t  ky  d  m  w , n -  s 

sétâñ kwînkile dénténolé ñ sôkô. A sô me flo mô kô tê, té me tírr névye tyí kôlè. Kâh pí sê, tíki pê tê. ¹⁶ Tir nê-á pí sétâñ nédéné sôkô ànê sel tyí, sé wépú tyah séle n yâh pé tyí. ¹⁷ Képah sôkô, kwil tân tyah Yesule n ni ne, à yal pé kwil sôkô.

¹⁸ Kâh pí sê, Yesu-á n dôkô krótókè sôkô gbí nêne, sétâñ-á wil dí nê sôkô, à tyah ñne n ni ne, à ye pé kô pé ñ sô tê. ¹⁹ Nte, à náh ké wékile à kô, té me yo ñ tyí: «Á syi n kyî gbô! Tê-ñgbë-á ñ nìgbékì sôkô pèpôrì ñgbë nê pí á tyí, ñ kyî ké yah yo pé tyí!» ²⁰ Dí mó ntyîno ñ syi kyî kélé n yo n kô Kwlogbâm kwil sétâh yô, tir nê-á Yesu pí ñ tyí. Nónó pól-á kélé n nohnî ñ tyí, pé gbân du.

Yayirusi písê yûlkînmônô, ànê pi nê-á tû Yesu fwòmôn tyí

²¹ Képah sôkô, Yesu-á yîni tê yó-ñgbë kahnîne krótókè sôkô, à sô me yóngbalì sôkô, té tówû ñgbë yó po à mô gbî. ²² Légbîne, *Liyel ní-nsah wòkô yôtë yó yîni tê nênpô, nê yîn-á Yayirusile. Wâh Yesu we, à gbètukunô di ñ yah, ²³ té à gbah ni ne, pé písê lépír-á me n tyah kúnolé. Pâh ñne n ni, à po kyî ñ gbân sah ñ yô. Képah-à pí, wâh kí de, té kí min we. ²⁴ Képah sôkô, Yesu me yuku ñne. Té tówû ñgbë sô me ñ sô tê, me à fyâh sah ywô ywô pólle.

²⁵ Nênpô sôkô, sê yó sô me náhlé n yô tyé-ñkëne ye gbõninô. ²⁶ A sô kah kwô kègbile ñ gblöy móñó sôkô sènpibü náhnâh tyí. Ñ gbân yî pól sô tyé, té kë náh kwâh wilki ñ yam sôkô. Kè pyé

me gbe óle n gbe mɔ. ²⁷ Pi mè-á Yesu tyí noh nyāh sɔkɔ, à de tówû niyő ñ náh tînnɛ, à kyi tû ñ fwòmɔn tyí. ²⁸ A sô me n sô ñ fɔkɔ sɔkɔ ne, pah náhkì we tû ñ fwòmɔn ó tyí, pé nyân-á náhkì tyε. ²⁹ Wăh mó nûkú tû ñ fwòmɔn tyí, nénpó swɔ, ñ náh yónó tyε. A kè kyɔmì we ñ wil sɔkɔ ne, pah dε. ³⁰ Nénpó swɔ, Yesu pî ne, tâhkì yó-á wil pé sɔkɔ. A me ñ yah vi tówû niyő, té piki yah ne, nê se tû pé fwòmɔn tyí nî? ³¹ N *tɔ sâhpú me yo ñ tyí ne, à kó me n yah tówû à mɔ gbî, me à fyâh sah ywɔ ywɔ pólle, té à tɔ me n piki n yah ne, nê se tû pé tyí nî? ³² Ntε, Yesu me vi ñ gbòplɔ névye yah. A sô me ké tyí ne, pé ké pí-ò we. ³³ Képah tĕne, pi mè wil n syah tíkí tyí. Nmɔ sô pî tir nê-á pi ñ sɔkɔ. A yuku kyi gbètukunɔ di Yesu yah, té ké gbî yo dal mɔ à syah. ³⁴ A mó yo pi mè tyí: «N písé, nímo yõ sénó ye ñ dε mɔ. Ne n yuku yèvini sɔkɔ, á nyân tyε..»

³⁵ Wăh me képah yónó sɔkɔ sĕ, tĕntɔ yó wil Liyel ní-nsah wòkò yòtë dí gbô, me po n yo kéné dí tyí ne, ñ písé-á ku. Nkë, yõ se tɔ me ké tyí, à tɔ kwó-ò díne n kwlo nî? ³⁶ Té Yesu náh ñ níkí sah képah tĕ noh pé tyí, té me yo Yayirusi tyí: «Kâh tíkí pi, sĕ ó sĕ ñ yõ!» ³⁷ Képah tĕne, pah n sɔkɔ, à náh fẽ syi ne ñ sô tĕ, à wil Pyerí ànê Nsyakí ànê ñ gbëndí Nsyõ tyí sɔkɔ. ³⁸ Pah kyi de Liyel ní-nsah wòkò yòtë dí gbô, Yesu kyi névye we, pé me n gbo n mir n kɔ, me n de n syi. ³⁹ A me de wòkò, té yo pé tyí: «Kû pi, té yé n gbo n mir n kɔ sĕ? Piri náh ku. Dónó ó ye à n dɔ.» ⁴⁰ Névye-á

képah noh, pè tyah kôle nne n ko. Képah soko, à pé pól wilki wòkò soko. Té piri sú, ànê n yú, ànê n tò sáhpú népí tómí ó de nne piri mé-nsah wòkò. ⁴¹ A mè piri gbò tẽ, té yo n tyí pé kwil wey soko: «Talita kumi!», nê-á pè n ye: «Pípir, mé kélé n yo á tyí, yuku!» ⁴² Ké nénpó swo, piri yuku tyah n ko. Käh pí së, kè névye pól gbànn kah du. Légbíne, n ye gbõninó ye sò. ⁴³ Té Yesu mè ké gbah yo pé tyí ne, pé káh ye névye pí ké soko, nké, pè mó yókele à kõ à yõ.

6

Nasareti kwil névye náh së Yesu yõ

¹ Yesu-á yal ké nénpó, à kyí ànê n *tò sáhpúlè, wăh sò kyâh kwil nê soko. ² *Mí mí yòh sô-á no, à kyí de *Liyel ní-nsah wòkò, à tyah névyele n kwó. Nónó-á sô mè n nohní n tyí, pé náhnáh gbànn du. Pè tyah n yo wë tyí ne, nyâh se à we kélé, nê se à kõ kéné lékâm ànê ténwènolé, à fë gbìl mè dùkùlè n pí ní? ³ Nké, ñmò kó sésân sé-ò mène, Mari pídíne ní? N yúpyé kó Nsyakí, ànê Yose, ànê Yude, ànê Simole ní? Ñmò dósyo kó pé pól wró soko ásô ní? Képah sôno ye pè kõ, pè náh së n yõ. ⁴ Képah soko, à mè yo pé tyí: «*Liyel tén tò syinyo-ò mè gbilkínolé névye pól tyí, à wil n súfõ, ànê n no, ànê n kétetân tyí soko. Pépi ye nne n yilo.» ⁵ Képah ye Yesu kõ, à náh fë gbìl yó nté pí pé tyí, né yámpú yísyó ó yõ náh. A n gbò

sah pé yō pè kō pè dε. ⁶ Té, ñ kwil névye-á yahle sēnólε ñ yō sε, kè ñ gbān du.

Yesu ñ tō sāhpú népī gbōnimī tō

Képah náh, à yuku gbòplō kwlo sōkō, à kyí névyelε n kwō n kō. ⁷ Képah sōkō, à ñ *tō sāhpú népī gbōnimí ye, té tyah péle n tō nímí nímínε. Té tēnwənəlε pè kō *sétān yō. ⁸ Té mε kè gbah yo pé tyí ne, pàh n sōkō pé kóló sōkō, pè káh kwâh yó nítē tōkō, à wil pé kō kō lépló tyí sōkō. Pé káh yōke tōkō, pè káh pilki tōkō, pè káh pō tōkō dah mō pé yō. ⁹ Pé lékyēh wō dyi, té pè káh fwòmələnō nínó nínó mō. ¹⁰ Té tō yo pé tyí: «Yâh kyí kwil yó sōkō, té twah nê tyí, yé tē nénpó, kè pō nō yé yálnó tyí. ¹¹ Kwil nê névye-à kyí yahle ne, yé káh twah pé tyí, té yahle yé wεy nōhnólε, yâh n wil kénε kwil sōkō, yé yé gbyēh nēngbō kwer n kwe nénpó. Képah kí pi gbáhyâh dínsàhnólε pé tyí.» ¹² Képah sōkō, ñ tō sāhpú mε sōkō, à kyí tyah n yo n kō no tyí ne, pè pé nnō vi mō. ¹³ Pé sō mε sétān náhnáhlε n yīni n wilki névye sōkō, té mε yámpú náhnáhlε n dε n mō, pàh níri tuke te tē tyí.

Wēlnwīlkī-ò Nsyō̄ ku dùkùlε

¹⁴ Légbíne, yōtē dí *Yerədi sō mε Yesu tyípínólε n nohní, tir yó náh, ñ yīn sō mε n gbilki ywō ywō pól sōkō. Túkù ne nkē, *Wēlnwīlkī-ò Nsyō̄-á ñnε, wāh ñ syi wil lékyî wrō, à pō. Képah-á à kō, à tē wε gbiñólε n pi. ¹⁵ Té, túkù mó ne, *Yeli-á. Túkù tō ne, *Liyel tēntō syínyo-ò yó-á, ñgbò Liyel tēntō

syínyo-ò ső. ¹⁶ Yerödi-á sépi pól yónó noh sĕ, à nε, Nsyō-á, páh ső pè kő pè ñ yō kām, té wāh ñ syi yuku gbáh!

¹⁷ Kègbı yō, Yerödi ső pè kő nε, pè Nsyō tē pukubi dah mō wòkònpekké sōkō. Yerödyadi yīn ye à kő, à képah pı. Yerödi ső pi mè tokō kyile. Té ñ gbëndí Filipe kyi ye lésō ñnε. ¹⁸ Ntε, Nsyō ye ső ké gbiile n yo Yerödi tyí nε, à náh yīne à ñ gbëndí kyi tokō. ¹⁹ Käh pı sĕ, Yerödyadi ső me Nsyō dyole n yo, me ñ kònmo-ñsahle n yah n kő. Ntε, à náh me ké syō-ñsah wε. ²⁰ Yerödi ső me Nsyō yōle n syikı, képah ye. A ső me ñ tikile n pı. A pī nε, wāh me tírr pi kēne Liyel yah. Wāh ső ñ wələle n nohnı, kě ñ fōkō fẽkı. Té, ñ wəlo tyí ső kah nō ñ tyí.

²¹ Képah sōkō, Yerödyadi pō syō-ñsah yō wε, Yerödi dúbínó yōh vīnpōnō syáh syah sōle. A sō ñ tɔrí sōkō né-ñgbnō ye, ànē ñ méfwóbé yōtämne, à tahlı Kalile yōtäm pól tyí, té yōke ñgbē pı pé tyí. ²² Képah sōkō, Yerödyadi písē de kyi yō yi pé mé-ñsah wòkò. Käh pı sĕ, ñ tyí nō Yerödi ànē ñ náh névye tyí. A me yo pípír tyí nε, wāh kı me kwáhdúkú nē tyí, à kē yo, páh kı kélé à kő. ²³ Té ñ wo ñ tyí nε, wāh kı kwáhdúkú nē tyí yo, páh kı kélé à kő, kàh kı ső pı pé yōtɔrí tónine. ²⁴ Wāh yo sĕ, pípír me wil kyi ñ yū piki yah nε, pé se yīne pé kwāh nē tyí yo nı? Ñ yū mó nukú à syah nε, à kyi yo ñ tyí nε, à Wèlnwìlkì-ò Nsyō yōle pé kő.

²⁵ Képah tĕnε, pípír núkú ñ syi súú, à pɔ yo yōtĕ dí tyí ne, à pɔ pé kɔ Wèlnwìlkì-ò Nsyõ yōlε yĕvíkì sɔkɔ nukúnukú yò. ²⁶ Wăh yo sɛ, kè pí yèkwɔrlε yōtĕ dí Yerɔdi tyí kègbile. Té, à náh sɔ me ké tyí ne, pé pé vyāh vi pé wónó yīnne pé náh névye yí yah. ²⁷ Nénpó swɔ, yōtĕ dí nukú ñ tyah syíkípú sɔkɔ ne yó tekì mɔ ne, à kyi Nsyõ yō kām pɔ. Kénε dí mó kyi Nsyõ yō kām wòkònpekkè sɔkɔ, ²⁸ té pɔ kélé pípír kɔ yĕvíkì sɔkɔ. A mó kyi kélé ñ yú kɔ. ²⁹ Nsyõ *tɔ sáhpú-á képah noh sɛ, pè pɔ ñ lékó tɔkɔ, à kyi yí léyekì sɔkɔ.

Yesu népî ketyõ nínó kyegbãm kɔ yōkele

³⁰ Képah náh, Yesu tònpibì pé syi pɔ ñ tnô, à pɔ pé tyipinì ànê pé névye kwɔ dùkù pól yo à wĕkì. ³¹ Té légbíne, pópú ànê sókópú sɔ me dò. Yōke yō wró nítĕ náh sɔ me Yesu ànê ñ *tɔ sáhpú tyí. Kăh pí sɛ, à yo pé tyí ne: «Yé pɔ, á yuku gbɔpɔle, yé kyi mì yah kwéy.» ³² Pè me de pé yahle krótókè yó sɔkɔ, à gbe mɔ névyelε. ³³ Té névye náhnáh-á pè we sókó-nsah, pè n gbe n mɔ sɛ, pè me pí, fí nê-á pè n yuku. Pè nukú wil ywɔ ywɔ pól sɔkɔ tolóle gbáhkì yõ, à Yesupi dyàh tẽ kyi de nénpó. ³⁴ Yesu-á wil krótókè sɔkɔ, té tówû ngbë mè we sɛ, pé yām à tẽ. Tir yó náh, pè sɔ me, á kí ne yípē sɔ, fẽ-ò kĕne sé tyí. Képah sɔkɔ, à tyah péle ñ kwɔ tyi náhnáhle.

³⁵ Nvî-á pɔ nɔ, ñ tɔ sáhpú nɔ de ñ tnô, té yo ñ tyí ne, nñvî-á syi pɔ nɔ, té tyah mè-á gbènmɔnolε. ³⁶ Wăh náh ké wĕkile névye kɔ, pè kyi yōke yah

dwe gbòplō gbnō ànē kwlo sōkō. ³⁷ A mē yo pé tyí nē, pépi yōkelē pè kō, pè yō. Pè mē à piki yah nē, à se nē, pépi yōke dwe pé kō pō pló lègbāmne nī? ³⁸ A mē pè piki yah nē, búrn pló sō se mē pé tyí nī? Nkē, pè kyí yah tē. Pāh kyí piki yah, pè pō yo ñ tyí nē, búrn pló kwló-á mē pé tyí, ànē yēnkyō pló nínóle. ³⁹ Képah tēnē, Yesu nē, pè névye pól kō pè kō tē tǐn tǐnne filkī yō. ⁴⁰ Névye mó kō tē tǐn tǐnne, lèkwékwe ànē tikinini pō gbām gbāmne. ⁴¹ Pāh kō tē te, Yesu búrn pló kwló ànē yēnkyō pló nínó nōpi tōkō, à ñ yah yō yînyō, té wéki Liyel tyí, té búrn kwəkì pè kō nē, pè dibi névye kō. Té yēnkyō nōpi tō dibi névye pól kō. ⁴² Képah tēnē, pé pól yō tō, ⁴³ té pè tō pé búrn ànē yēnkyō yōnkwlōnō téló tuke mō gbétoló yí gbōninóle. ⁴⁴ Té nónó-á sō yōke mè yō, pè sō mē dibi népî kèyō nínó kyegbāmne.

Yesu kō yō-ñgbē yō

⁴⁵ Nénpó swō, Yesu ñ *tō sáhpú kyī mō, pè de krótokè sōkō nē, pè yuku pé yahle yō-ñgbē kahninē, Besayida kwil sōkō. Péwō mó tōwū fin mō. ⁴⁶ Wāh pè fin mō te, à yuku yōlī yō yō, à kyí Liyelle n ni. ⁴⁷ Lékâh-á mō, krótokè sō mē yō niyō, té ñmō ó mē kēnkwâh yō. ⁴⁸ Dō, à ñ tō sáhpú wē, yâhkí mē péle n yohmī, pè mē n kwlō krótokè vyónmōnto-ñsah. Tyah dal gbînē, à tyah n kō n yuku pé tírrle yō yōtah, à n yuku pé kâl-ñsah. ⁴⁹ Pāh à wē, à n kō sē yō yōtah, pè wē nē, lékó mírkí yō-á, té tyah n de n syi. ⁵⁰ Pé pól-á à

wε sĕ, pé sām yōkō. Ntε, nénpó swō, à yo mō pé tyí nε: «Yé yé nī syāh, nīmō ye. Yé káh tīkí pī.» 51 Té de krótókè sōkō pé tnō, yāhkí mó yīn. Kè pī gbēndùnīnε náhnáh pé tyí. 52 Wāh būrn pī dō gbil nē sōkō, pè náh sōkō pé dūkù pī, képah ye. Pé lékām sōkō kah tēkī kē pīnólε.

Yesu yámpú dénmɔnɔle Yenesareti sétáh yō

53 Pāh yō-ñgbē kah, pè yīni tē Yenesareti sétáh yō, té pé krótókè yīn mō yō vyāh tyí. 54 Pāh fyō n tiki krótókè sōkō, névye nukú Yesu yah pī. 55 Pāh noh nε, wāh mē nyāh sōkō, pè n tyah pé yámpúlē n twah pé sē sē yī sōkō ywō ywō pólle, nε n pō n pō n tyí. 56 Yesu-à de nyāh dūkù nē sōkō, kwil ñgbnō ànē kwilpyé ànē gbnō, névye pé yámpúnōlē n twah n pō n tyí pé tōwū tūkè-ñtān sōkō. Pè n pō n tyah nne n fal nε, à ye pé kō, pé wε tū n fwòmōn vyāh ó tyí. Nónó pól-à fyō wε tū n fwòmōn vyāh tyí, pè n mó n de.

7

Farisiyēnō ñgbò wāl kólólē

1 Sō yōlē, *Farisiyēnō ànē *Liyel ñgbò wēkì kwópú tūkù wil Yerusalem, à tuke mō pō Yesu tnō. 2 Pè pō kē kyōmī wε nε, n *tō sāhpú tūkù-á mē n yō gbēnsillé. Pè náh mē pé gbānnē n kām n wu pé ñgbòtān tyí kōlē. 3 Té, Farisiyēnō ànē *Nsyifunō téló pól sō ñgbòtān wēkì mē sàhnólē n kō. Pè náh sō yōkelē n yō, nē pè náh pé gbān kām wu palle. 4 Pāh wil pō yōh sōkō, pè náh

yõkelε n yõ pé kãmnwèl-ñkëñε. Pè sõ pé ñgbòtãñ pí dùkùnó náhnáh yísyó tɔ tẽ yíi këgbile, sõ-á wóhñó, ànê pní, ànê késén [ànê së së yíñó] wúnó dùkù pèpeyne. ⁵ Képah ye, Farisiyëñó ànê Liyel ñgbò wëkì kwópú me Yesu piki yah ne, kû se pí, té ñ tõ sâhpú náh me ñgbòtãñ tyi sâhnóle n pí, té n yõ pé gbâñ kãmnwu-ñkëñε ní? ⁶ Képah sôkó, à me yo pé tyí: «Gbı lésõ me *Yesayi tyí, wăh Liyel wey nê yo yépi vyëý nini wékípú tyí sôkó. Së ye sô à wârkı sah kélé:
 <Kéne névyelε, pè nñe n gbilki vyäh ó sôkó,
 té pé ní me fíí nñe.

⁷ Nírí nê-á pè n ne n pí nímo tyí, nònó ye kélé.
 Tir yó náh, kwónó nê-á pè n ne n kõ,
 névye sâhnó ye kélé, nímo tyí náh.»*

⁸ Yesu tõ yõ sôkó yo pé tyí: «Yépí Liyel tyi kõnsâhnóle n milki, ñ té névye tyí sâhnóle n pí.
⁹ Yé n gbah n tẽ Liyel tyi kõnsâhnó yahle, ñ té yé ñgbò wâllé n kõ! ¹⁰ Sõ-á sô *Moyisi yo ne, névi-á yíñε à ñ sú ànê ñ yíñε n gbilki. Képah náh pí, névi nê-à ñ sú ànê ñ yú yilo, tẽ-á yíñε kònñmónolé.
¹¹ Nte, yépí névyelε n kwó ne, névi-à yo ñ sú tyí, képah náh pí, ñ yú tyí ne, páh sô ne, pé kwâh nêne à kõ, páh kélé Liyel kõ te. ¹² Yé ké gbi syi tẽ kõ ne, à náh tõ yíñε à tir yó pí ñ sú tyí, képah náh pí ñ yú tyí. ¹³ Kéne pí dùkù sôkó ye, yé Liyel wey pí nònó tirle yé ñgbò wâl kwónó sôkó. Anê yé n tõ sëñknó náhnáhle n pí.»

* ^{7:7} 7.6 ànê 7 - Yah n te Yesayi 29.13 sôkó.

Tyi nónó-á névile n silki Liyel yah

¹⁴ Képah náh, Yesu ñ syi tówû ye tuke, té yo pé tyí: «Yé pólle, yé noh n tyí, yé mó pí ne, ¹⁵ kwâh yó nté náh n wil kégbó, à n de névi sôkô, té kí fë të silki. Té, tyi nónó-á n wil névi sôkô, sépi-á n silki ñne. [¹⁶ Níkí-à mè nê tyí noh noh t  ne, t   ñ níkí sah noh!]»

¹⁷ Yesu-á yal tówû tn  , té ky   de gb   gb   n  ne, ñ *t   s  hp   ñne n pikî n yah s  m  rk   m   y  le. ¹⁸ A m   p   syah ne, lék  m k   névye se pépi tol   ni? P   k   p   ne, névi-á kwâh n  ne n dah n mo ñ vy  h, képah náh f   t   silki n pi ni? ¹⁹ K   náh n de ñ ni sôkô. K  h n  ne n de ñ kèkùrk   sôkô, à k   à n ky   n wilki n kw  , w  h de filk  . K  n   wey sôkô ye à yo pé tyí ne, y  ken   p  l-   k   f   y  . ²⁰ T   t   yo pé tyí: «Tyi nónó-á n wil névi fôkô, sépi ye ñne n silki Liyel yah. ²¹ Fôkô s  n   t  k  n   nónó-á n wil névi sôkô, sépi ye à k  ,    ñ minne n pi f  f  k   sôkô, àn   y  be, àn   k  n  m  n  , ²² àn   sy   y   y  k  n  , àn   y   y  k  -n  k   sôkô, àn   népék  , àn   y  v  , àn   sen k  -n  k   sôkô, àn   dy   y  n  , àn   névye y  n   y  k  n  , àn   g  l  y g  lk  n  , àn   t   lék  m k   sôkô. ²³ K  n   ty  t  k  n   p  l n wil névi sôkô, à ñne n silki Liyel yah.»

Yesu s  t   y  ni wilki nép   s   y   p  s   sôkô

²⁴ Képah náh, Yesu yal nénp  , à yuku Tiri s  t  h y  . A ky   w  b   twah gb   y   sôkô. A náh s   m   k   tyí ne, ne p   ne, páh m   nénp  . Té, à náh t   w   w  b  . ²⁵ N  np   sw  , pi y   s   m  , *s  t  ole ñ p  s   sôkô. W  h Yesu tyí noh s  , à n  k   p   gb  tukun  

di ñ yah. ²⁶ Pi mènε, *Nsyifu nε náh sō ñnε. A sō dubi Siri sétah yõ, Fenisi sōkɔ. Wāh pɔ, à sō mε Yesule n ni ne, à sétõ yīni wilki pé písê sōkɔ. ²⁷ Képah tēnε, Yesu mε yo ñ tyí ne, à ye wēnpi ñgbò kõ, pè yõ tõ. Wēnpi yōke náh yīne kè tōkɔ mɔ pâhnpye kõ. ²⁸ Pi mè mó yo ñ tyí ne, gbı-á, pé Tẽ-ñgbẽ. Nte, wēnpi-á yōkelε n yõ, yēnmîr nónó-à n syikılı sétah, pâhnpye kó nkẽne sépile n tõ n yõ ní? ²⁹ Képah sōkɔ, à yo pi mè tyí: «Á wey mè yīnne, á syı n to n yuku. Sétõ ye wil á písê sōkɔ.» ³⁰ Käh pı së, à mε ñ syı to yuku gbô, à kyı ñ písê we sēnóle së së kwâh yõ. Sétõ sō wil te ñ sōkɔ.

Yesu níkítû màhmàhkì wékí-ò yó de mɔ

³¹ Képah náh, Yesu yal Tiri sétah yõ, à kyı sōkɔ Sidõ kwille, té pyě Kwlogbãm kwil sétah kah, à yuku Kalile yõ tînnε. ³² Nósyo mε níkítû yó tẽ pɔ ñ tyí, màhmàhkì wékí-òlε, té mε à ni ne, à ñ gbɔ sah ñ yõ. ³³ Képah sōkɔ, à dí mè tẽ wil, à gbe mɔ tówûlε, à kyı ñ kengblo dah mɔ dí ní sōkɔ, té sín mɔ, à tuke ñ nénpórí tyí. ³⁴ Té ñ yah yõ yînyõ, à mì dōkɔ, té yo dí tyí pé kwil wey sōkɔ: «Efata», nê-á pè n ye: «Yíkì n mɔ.» ³⁵ Nénpó swɔ, dí ní yíkì mɔ, ñ nénpórí de mɔ, à tyah n wékí tírr. ³⁶ Té, Yesu mε pè sni ne, pè káh kélé n yo n kõ névye tyí. Té, wāh péle n sni sõ, pè pyě wânne n mɔ ké yónkõnɔ yõ. ³⁷ Pé gbân kàhndunɔ tẽ tyí, pè tyah n yo wẽ tyí ne, gbı yõ, ñ tyípínó pól-á mε kah ple! Wāh níkítûbi níne n yíkì, té kèdyònì nénpórílε n de n mɔ.

8

Yesu népî kèyô nînó kô yôkelε

¹ Kéne sèpîn sôkô, tówû ñgbë yó tô sô me tùkènmônole Yesu tnô. Té yô yô kwâh náh sô me pé tyí së, à ñ *tô sâhpú ye, té me yo pé tyí ne, ² tówû mè yâm-á me pé të. Pé sèpîn tõnì-á ànê péwôle yò, té yô yô kwâh náh me pé tyí. ³ Páh kí pè fin mô, pè sôkô kwékile, pâh kí kah kwlô wëki yah. Pé tûkù-á n wil fíí sôkô. ⁴ Képah të sôkô, ñ tô sâhpú yo ñ tyí ne, pé se kí fë we nýâh yôkelε gbënni mè sôkô, kí pè kô, pè kí yô tô ni? ⁵ A me pè piki yah ne, búrn pló sô se me pé tyí ni? Pé me ne, kwärnínó-á. ⁶ Képah sôkô, à tówû kô pè kô të sétâh, té búrn pló kwärnínô nôpi tôkô, à weyne Liyel kô, té sè kwâkî ñ tô sâhpú kô ne, pè syi dibi névye kô. Pé mó sè syi dibi pè kô. ⁷ Yënkÿópì yisyó tô sô me pé tyí. A weki Liyel tyí sé tyí yô, té ne, pè sé tô tôkô dibi pè kô. ⁸ Képah tëne, pé pól yô tô, té ñ tô sâhpú yónkwlonô téló tuke mô tôkô yî kwärnínô. ⁹ Té nóno-á sô me nénpó, pè nô népî kèyô nínó kénkôle. Képah náh, à pè fin mô, ¹⁰ té mó nûkú de krótôkè sôkô ànê ñ tô sâhpûle, à yuku Dalmanuta kwil sétâh yô.

Farisiyëno gbîl yah kô Yesu tyí

¹¹ Képah të sôkô, *Farisiyëno pô tyah yékâble n pi Yesule, té ñ sôle n mô n yah ne, à gbîl yó pi pé yah, nê-á kè wëki n pi ne, wâh n wil Liyel tyí. ¹² Képah sôkô, Yesu mi dôkô náhnáh, té yo pé tyí: «Kû pi, té kwey gbî névye gbîlné n yah n

kõ? Kègbu yõ, mé kéle n yo yé tyí, gbil yó ntë náh pè wëkù n pi!» ¹³ Té yal pé tnô, à de krótókè, à yuku yó-ñgbë kahnuñe.

Yesu tò sâhpú lékâm tékínólë

¹⁴ Légbíne, Yesu *tò sâhpú sõ pé dyo fwø yõke tókónolë. Búrn pó nukú ó sõ me pé tyí krótókè sôkô. ¹⁵ Képah sôkô, Yesu me kè gbah yo pé tyí: «Yé yé gblöyne n kyõmì *Farisiyëñò ànê *Yerôdi búrn dôkô dôkô kwâhlë.» ¹⁶ Wäh yo së, n tò sâhpú yékâb mõ ne, búrn kë yïnn-á à kõ, à képah yo. ¹⁷ Wäh pè kyõmì we, à pè piki yah ne, kû se pi, té pè yékâble n pi búrn kë yïnnë nì? Pè kó tõnì me ké tyí yah we së nì? Pè kó kè pî nì? Pé lékâm se me víkéntûnolë nì? ¹⁸ Yí-á me pé tyí, pè kó me n yah nì? Ní me pé tyí, pè kó me n nohnì nì? Pè dyo kó me n kwne nì? ¹⁹ Pâh lésô búrn pló kwoló kwokù dibi népî kèyõ nínó kyegbâm kõ, gbétoló yí sô se pè kwel yónkwlonolë nì? Pè me ne, gbõninj-á. ²⁰ A tò pè piki yah ne, té páh lésô búrn pló kwärninò kwokù dibi népî kèyõ nínó kõ, tókô yí sô se pè kwel yónkwlonolë nì? Pè me ne, kwärninj-á. ²¹ Képah sôkô, à yo pé tyí ne, té, pè náh tõnì me ké tyí yah we së nì?

Yesu yítû yó yí yíki mõ Besayida kwil sôkô

²² Yesu ànê n *tò sâhpú-á kyù yïni të Besayida kwil, nôsyó pø yítû yóle n tyí, té à ni ne, à tû n tyí. ²³ Yesu me yítû mè gbô sôkô të, à wil ñne kwil gbòpø, té sîn mõ n yí sôkô, té n gbân sah n

yõ, té à pikì yah nε, à se mε n yah ní? ²⁴ Yítû dí ñ yah yõ, té nε, páh mε névyele n yah yirkòò, sésân sõ. Té, páh mε n kɔ. ²⁵ Yesu tõ ñ syi ñ gbàñ sah dí yí yah. Käh pi sε, à fε n yah pnepne, à de. A yíyín pólle n wah n pnε wẽ sɔkɔ. ²⁶ Képah sɔkɔ, Yesu yo dí mè tyí nε, à sɔkɔ ñ gbô, té à káh syõ kwil sɔkɔ.

Pyerì kè yo nε, Yesu-á Liyel ne tékínmɔnɔlε

²⁷ Képah náh, Yesu ànê ñ *tõ sáhpú yuku Filipe Sesari gboplɔ kwlo fínne. Páh mε wẽkì yõ gbí nénε, à pè pikì yah: «Névye tě tyí, nímolε, nê mε?» ²⁸ N tõ sáhpú nε, túkù-á nε, *Wèlnwìlkì-ò Nsyõ-á ñnε. Túkù mó nε, *Yeli-á. Túkù tõ nε, *Liyel tẽntõ syínyo-ò yó-á ñnε. ²⁹ A mε tõ pè pikì yah: «Té yépi tě tyí, nímolε, nê mε?» Képah tẽnε, Pyerì yo ñ tyí nε: «*Krista ye ále, Liyel-á nε, páh kí nê tekì mɔ.» ³⁰ Képah sɔkɔ, Yesu pè sni nε, pè káh kè yo nε syah.

Yesu ñ kúnó ànê ñ yúkúnó tyí yo

³¹ Képah sɔkɔ, Yesu tyah ñ *tõ sáhpúle n kwɔ nε, *Névi Pi-á yínε à de yèvyâhri sɔkɔ náhnáh. Yèwâhnì, ànê *sárká wìlkìpu yòtäm ñgbno, ànê *Liyel ñgbò wẽkì kwópú-á kí à yahle, té kí à ko n mɔ n pi. Té, sèpìn tõ-ò sôle, wâh kí yuku. ³² Wâh kéné wεy yo dal mɔ pè syah sε, Pyerì mε à ye kékì, à kyi tyah lékâhlε ñnε n kɔ. ³³ Képah sɔkɔ, Yesu ñ yah vi ñ tõ sáhpú yah, té lékâhlε Pyerì kɔ, té yo ñ tyí: «To ñ tnɔ, *sétàn yòtë! A fɔkɔ sõnɔ

náh mε núkúle Liyel tyílε. Névye tyí kõ ye áwɔn sõ.»

Yesu sõ tẽ dùkùle

³⁴ Képah náh, à mε tówû ye pø ànê ñ *tõsáhpúle, té yo pé tyí: «Névi nê-á mε kέ tyí ne, pé nímo sõ tẽ, tẽ ñ gbløy dyoyí tyi ye, à mó ñ *dahnı twah, à mó nímo sõ tẽ.* ³⁵ Së ó ye: Névi nê-á ne, páh pé minne n pwah n mɔ, à kí tækí kέ sôkɔ. Té névi nê-á tækí ñ min sôkɔ nímo ànê nìvìnì wey săn yïnnε, nímo min kí pwah. ³⁶ Kè kí tir nê peki névi tyí, wàh kékoyó yî pól we, té kí n tækí n pi tyé-ñkë min sôkɔ? ³⁷ Kwâh nê tẽ mε névi kí fë kõ, kí ñ min dwe syi sah? ³⁸ Kwεy gbí névyelε, Liyel dêl ànê tyípêl pípú ye péle. Ntε, névi nê-á sen ku nímo tyí, ànê n wey tyí yónóle pépi wró, *Névi Pi tɔ kí sen ku tẽ yah, wàh sõ nêne pø ñ sú gblò sôkɔ, ànê *yînyõ tëntõbelε.»

9

¹ Té tõ ñ syi yo pé tyí: «Mé kélé n yo n dal n mɔ yé tyí kègbí yõ: Yépi nónó-á ásõ, yé túkù náh n ku n pi, té kí *Liyel tõrí we yíne, póntenõle. Kè kí n pi t  nwendõ ñgb  ne.»

Yesu v  nm  nõ dùkùle

² S  p  n kénuk  -ò s  k  nten   náh, Yesu mε Pyer   ànê Nsyak   ànê Nsy   t  , à yuku péle y  l   ñgb   y   yõ. Pépi ó ye sõ pé yahl   n  np   sôkɔ. Té, ñ dùk  

* **8:34** 8.34 - Dahni twáhn   n w  k   ne, á á vi sah á min k   k   t  ne Yesu tyí k  l  .

mε vi mɔ pé yah sɔkɔ. ³ N flɔ piki, à n tẽ pérpér. Ké névi náh mε kèkɔyő kí fẽ kwâh yó nítẽ piki n pi sɛntẽne. ⁴ Képah sɔkɔ, *Yeli ànê *Moyisi wil pé yah, mε n yãh ànê Yesule. ⁵ Képah tẽne, Pyεrì mε yo Yesu tyí ne, kwó-ò dí, käh yñne pé tẽ ásô. Páh kí yèpyenɔ tõnó pí ásô, núkúlε ñmɔ tyílε, núkúlε Moyisi tyílε, núkú mó pí Yeli tyílε. ⁶ Pyεrì náh sɔ pí, wāh nê yo n pi, képah ye. Tíkí sɔ ñmɔ ànê ñ kópú népí nímí kah tẽ. ⁷ Páh mε képah sɔkɔ, nyírkí yó pɔ fob mɔ pé yõ. Kéne nyírkí sɔkɔ, yñpɔ yó n wil pè n nohní ne: «Ñmɔ nê-á yò, ñmɔ nìdè Pídí ye ñne. Yé ne n nohní ñ tyí!» ⁸ Kéne ní yõ, *tɔ sáhpú-á yah kɔ pé gbɔplɔ sɔkɔ, pè náh tɔ névi wε. Yesu núkúní ó sɔ wū ànê péle.

⁹ Páh mε yɔlile n tiki gbí nêne, Yesu pè sni ne, päh tir nê wε, pè käh kë yãh névye syah, kë pɔ nɔ *Névi Pi yúkúnwílnó tyí lékyí wró. ¹⁰ Pè mε snínó mè tẽ yñ, té mó tɔ me wñne n piki n yah ne, kû se à n ye lékyí wró yúkúnwílnóle ní?

¹¹ Képah tẽne, pè tyah ñne n piki n yah ne, kû se pí, té *Liyel ñgbò wëkì kwópú ne, Yeli ñgbò-á yñne à pɔ? ¹² A yo pé tyí: «Yeli ñgbò ye yñne à pɔ tyi pól tɔ sah. Ntε, kû pí kë wärkì sah *Liyel wεy sébẽnó sɔkɔ ne, Névi Pi-á kí yèvyâhrí pí náhnáh, té pè kí ñne n yilɔ ní? ¹³ Ntε, mé kélé n yo n dal n mɔ yé tyí ne, Yeli-á pɔ te. Té, névye-á à pí pé dyɔ dyɔ tẽne. Së ye sɔ kélé wárkínsàhnóle Liyel wεy sébẽnó sɔkɔ ñ tyí yõ.»

Yesu sétɔ yñni wilki wñpir yó sɔkɔ

14 Képah sōkō, pāh yīni tē *tō sāhpú téló tnō, pè tówū ñgbē yó wε, pè me pè kore vi, té *Liyel ñgbò wëkì kwópú me yékâble n pi tō sāhpú nòpile.

15 Névye-á nukú Yesu we gbí nêne, kè pi pé tyí gbëndùnìnε. Pè to kyí weki ñ tyí. **16** Yesu me ñ tō sāhpú piki yah ne, kwâh nê yékâb se pè n pi pélé ni? **17** Nte, dí yó sō me tówū sōkō, ñmɔ yo ñ tyí ne, kwó-ò dí, pāh pɔ pé pídíne ñ tyí. *Sétõ yó-á me ñ sōkō, me à pi kèdòkìle. **18** Kě ñne n kwel n min n kō tântâñ pól sōkō sétâh. Gbèfòkòpíkíní n ne n wil ñ vyâh, té ã ñ yîníle n tah, ànê ñ wil n kôkô. Képah-á, pé pɔ ñne ñ tō sāhpú tyí ne, pè sétõ mè yīni wilki ñ sōkō, té pè náh tē wε.

19 Képah tēne, Yesu me yo pé tyí ne, Liyel yō sě-nkē névye, pé se kí tē pélé pôpô, kí pɔ syi gbí nê tyí ni? Pé se kí pè so sah, kí pɔ syi gbí nê tyí ni? Nkë, pè pɔ ñne pé kō. **20** Pè mó pɔ ñne à kō. Sétõ-á fyò Yesu wε, à piri yiye kègbile, à syikì sétâh, à n pil n kō gbèfòkòpíkínìnε ñ vyâh. **21** Képah sōkō, Yesu me piri sú piki yah ne, gbí ne se kè tyah ñ tyí ni? A me yo ñ tyí ne, ñ wënpir gbí dùkù-á.

22 Kéyahle, sétõ-á nkéne à tókó n min n dah n mɔ nyâh, képah náh pi, ni sōkō, ñ kò-ñsaħle n yah n kō. Nte, wàh kí fē n tē n pi, à pé yâm yah, à mó pé yohni mɔ. **23** Képah sōkō, à me yo dí mè tyí: «Máh kí fē n tē n pi wò...! Tyi pól kí fē pi Liyel yō sě-ò tyí.» **24** Nénpó swɔ, piri sú gbo mɔ ne: «Mé sě ké yō, té kè me tah ñ tyí. N yohni mɔ ké sōkō.» **25** Képah sōkō, Yesu-á névye wε, pè n to n

tuke pé yō sē, à dirí kō *sétō mè yō, té yo ñ tyí nε, ñmō nê-á névilε n pí kèdòkì ànê níkítûnε, à wil piri mè soko! Té à káh tō de yah ñ soko! ²⁶ Wāh yo sē, sétō mε gbo mō, té piri yi ke kègbile, té mó wil ñ soko. Piri nukú pí tē kúnó sō, fóó névye náhnáh n yo nε, wāh ku. ²⁷ Ntε, Yesu mε à tē ñ gbò tyí, à yilki sah. Piri yuku yīn.

²⁸ Yesu-á de wòkò gbí nêne, ñmō ànê ñ tō sáhpú ye sō wū pé yahle, té pè mε à piki yah nε, kû se pí, té pépi náh tē wε sétō mè yīni wilki piri soko ní? ²⁹ A mε yo pé tyí: «Níri ó soko ye kéné sétàn dùkù kí fē yīni.»

Yesu tō ñ kúnó ànê ñ yúkúnó tyí yo

³⁰ Päh yal nénpó, pè mε Kalile kwlole n kah, té Yesu náh sō mε ké tyí nε, pè pé mē-nsah pī. ³¹ Tir yó náh, à sō mε ñ *tō sáhpúle n kwō, té mε n yo pé tyí: «*Névi Pi kí n dahbi n pi névye gbò. Pè kí à ko mō, té sèpín tō-ò sōlε, à kí yuku.» ³² Ntε, ñ tō sáhpú náh sō mε wey mè tyí yah wε, té tití sō mε pè tē ñ pikinyahnole.

Né tē kal?

³³ Képah náh, pè yīni tē Kapernayim kwil soko. Päh mε wòkò soko gbí nêne, Yesu ñ *tō sáhpú piki yah nε tir nê yékâb se sō pè n pí wékì yah ní? ³⁴ Ntε, pè náh tir wε yo. Tir yó náh, pè sō mε yékâble n pí wékì yah nε, pé pī pépi wró nê tē-á kal. ³⁵ Képah soko, Yesu kō tē, té ñ tō sáhpú népî gbõnimí ye, té yo pé tyí: «Né-à mε ké tyí nε, pé

pí yah yétēnε, n̄mɔ ȳnε à pí pé no náhtūnε, à mó pí t̄n̄p̄lε pé tyí.» ³⁶ Képah t̄nε, à w̄enpir yó t̄ p̄o pé n̄iyō. Té à t̄ k̄ohl̄i n̄ n̄ ȳo, té yo n̄ t̄ s̄áhpú tyí: ³⁷ «Névi n̄ê-à w̄enpir m̄è kénkõ t̄nó plé n̄mɔ ȳin ȳo, n̄mɔ ye t̄ t̄ plé. Névi n̄ê t̄-à n̄mɔ t̄nó plé, n̄mɔ ó náh t̄ t̄ plé: N̄te n̄ê-á tek̄i m̄o n̄m̄ole, n̄mɔ ye à t̄ plé.»

A sépe náh n̄enε, á p̄ep̄ey ne ye n̄ne

³⁸ Képah s̄ok̄o, Nsyō me yo Yesu tyí ne, pé kwó-ò d̄í, pépi-á d̄í yó wε, à me *sétânnε n̄ ȳini n̄ wilki n̄ ȳin ȳo. Té, à náh s̄o me pép̄ile. Képah-á pé kõ, pé ne pé à ȳini m̄o ké pínóle. ³⁹ Yesu me yo pé tyí: «Yé káh à ȳini m̄o. Névi náh f̄e gb̄il pí n̄ pi n̄mɔ ȳin ȳo, té k̄i t̄ n̄mɔ ȳinne n̄ ȳik̄i n̄enp̄o sw̄o. ⁴⁰ Tir yó náh, á sépe náh n̄enε, á p̄ep̄ey ne ye n̄ne. ⁴¹ Kègb̄i ȳo, mé kéle n̄ yo yé tyí: Yáh pí *Krista tyíle, névi n̄ê-à ni n̄gbíyíne yé kõ yé w̄o képah ȳinne, ké p̄ep̄or̄i k̄i dyah óle à dyah.

Tyi nónó-á yo gbl̄oy t̄enó tyí s̄ok̄o

⁴² W̄enp̄i nónó-á s̄e n̄mɔ ȳo, névi n̄ê-à pé s̄ok̄o ne yó ȳo ȳik̄i dah m̄o tyíp̄el̄ s̄ok̄o, k̄e k̄i s̄o f̄onf̄o p̄e dáh-n̄gb̄e toh t̄ ȳegb̄i s̄ok̄o, p̄e kȳi min dah m̄o ȳont̄i n̄gb̄e s̄ok̄o. ⁴³ A gb̄ò-à n̄ dah n̄ m̄o ále tyíp̄ek̄e s̄ok̄o, k̄e kãm n̄ milki, n̄ té n̄ kȳi n̄ de gb̄ò núkúle tyé-n̄k̄e min s̄ok̄o. Képah k̄i f̄onf̄o kal á gb̄an̄ n̄ní kȳíndenol̄e n̄i-n̄k̄e nyàhnp̄ek̄e s̄ok̄o. [⁴⁴ Nénp̄o s̄ok̄o, k̄efyō nónó-á will̄e n̄ ȳo, s̄e náh n̄ ku, àn̄ê k̄e nyàhnp̄ek̄e náh n̄ ni.] ⁴⁵ A gbáhk̄ì-à n̄ dah n̄ m̄o ále tyíp̄ek̄e s̄ok̄o, k̄e

kām n milki, n té n kyū n de gbáhkì núkúlē tyé-níkē min sōkō. Képah kī fōnfō kal á gbyēh níní mínnndahnmōnōle nyàhnpèkè sōkō. [46 Nénpó sōkō, kèfyō nónó-á willē n yō, sè náh n ku, ànē ké nyàhnpèkè náh n ni.] 47 A yí-à n dah n mō ále tyípékè sōkō, kè wilki n milki, n té n kyū n de yí núkúlē *Liyel yōtōrí sōkō. Képah kī fōnfō kal á mínnndahnmōnō yō yí nínóle nyàhnpèkè sōkō. 48 Nénpó sōkō, kèfyō nónó-á willē n yō, sè náh n ku, ànē ké nyàhnpèkè náh n ni.

49 Képah ye, no pól kī tō sah nyàhle, sō-á pnē n pí kélé. 50 Pnēnē, kwâh pèpēy ye kélé. Té ké syínsyí-à wil ké sōkō, sō mē yé kī tō fē pí kélé, té kè kī tō no? Yé pnē mō yé gblōy sōkō, yé tē wētyí yèvini sōkō.»

10

Yesu-á kwónó nē kō fúr yíkínó tyí sōkō

1 Yesu-á yal nénpó, à kyū Yude sétah yō, té yuku Yurdē yónkahniñe. Képah sōkō, tówū ñgbē yó tō tuke mō n tnō. A mē tyah péle n kwō ñgbò tyí kōlē. 2 Képah tēne, *Farisiyēnō yisyó nō de n tnō nē, pé kyū n sō mō yah. Té ñnē n piki n yah nē, ké wēkì se mē dí tyí kī n kyū fin mō nū? 3 A mē yo pé tyí nē, tir nē se sō *Moyisi yo sah pé tyí nū? 4 Pē mē nē nkē, Moyisi-á ké wēkì kō nē, wâh á kyūlē n fin mō, á n fínnmōnō tarfyō sébē pí à kō. A mó à fin mō. 5 Képah tē sōkō, Yesu yo pé tyí: «Yépi kùkùtähkì yín ye, Moyisi mē ké wēkìlē yé kō sē. 6 Nte, kékoyō mō gbíne, dí ànē sē ye Liyel

mɔ. ⁷ Képah ye, dí kí ñ sú ànê ñ yú sah, té kí kyi yégbékè kwṛo mɔ ànê ñ kyile, ⁸ té pé nímí kí pi nukúlé. Képah sɔkɔ, pè náh tɔ̄ n pi n pi nímíne, pè kí pi nukúlé. ⁹ Käh pi sɛ̄, Liyel-á nê kwṛo mɔ, névi káh kè gbekí.»

¹⁰ Päh de wòkò, ñ *tɔ̄ sáhpú tɔ̄ à pikí yah wey mè yõlè. ¹¹ A me yo pé tyí: «Dí-à ñ kyi fin mɔ, té tɔ̄ sê yó tɔkɔ, à tyipékè pi ñ kyi gben tě tyí fɔfíkì sɔkɔ. ¹² Sé ó ye tɔ̄, sê-à ñ pe yahle, té kyi de dí yó tyí, à tyipékè pi fɔfíkì sɔkɔ ñ pe gben tě tyí.»

Yesu sām mɔ wẽnpĩ sɔkɔ

¹³ Képah tẽne, névye pɔ wẽnpile Yesu tyí ne, à ñ gbân sah pé yõ. Té ñ *tɔ̄ sáhpú me tyah dirile n kõ pé yõ. ¹⁴ Wăh képah we sɛ̄, à yo ñ tɔ̄ sáhpú tyí fɔkɔvyâhnì sɔkɔ ne: «Yé ye wẽnpĩ kõ, pè ne n pɔ n pɔ nímɔ tyí. Yé káh pé yahle n kõ. Nónó dùkù-á me kéne wẽnpĩ sɔ̄, *Liyel yɔtɔrile pépi tyí ye. ¹⁵ Mé kéle n yo yé tyí kègbı yõ: Névi nê-à *Liyel tɔ̄rí fẽ syi nkẽne wẽnpir sɔ̄, à náh kè we n de n pi pólle.» ¹⁶ Képah sɔkɔ, à wẽnpĩ tẽ, té ñ gbân sah pé yõ, à sām mɔ pé sɔkɔ.

Tàhdí yó pɔ Yesu tyí

¹⁷ Képah náh, Yesu-á n yuku wẽkì yah, dí yó to pɔ gbètukunɔ di ñ yah, té à pikí yah ne, kwó-ò pèrey, pé se kí pi sɔ̄, té kí tyé-nkẽ min we ni? ¹⁸ Yesu me yo ñ tyí: «Sɔ̄ me, té á n ye pèreyne? Ne pèrey yó ntẽ náh me. Liyel ó ye pèreyne. ¹⁹ A Liyel tyi kõnsàhnó pĩ kè, nê-á n yo ne, káh nékókè

mɔ, káh fôfíkì pí, káh yïbe yï, káh mìnì sah á ní-ò yõ, káh ne n syikì ne yõ, á sú ànê á yûnε n tẽ plε.»* **20** Wäh yo së, dí me à syah ne, kwó-ò dí, páh me sépinó pólle n pí pé wënpir gbí dùkùlε. **21** Képah sôkɔ, Yesu me à yah tyínconɔ sôkɔ, té yo ñ tyí ne, tyínukú-á yah kwlo ñ tyí: A kyí ñ gbâñ yî pól yãm, à mó sé pó dibi yãmtãm kõ. Képah sôkɔ, wäh kí yînyõ tahrı wε, à mó pɔ pé sô tẽ. **22** Té, dí mè-á képah noh së, ñ yah yûkì. A sôkɔ yèkwɔrì sôkɔ. Tahrı ñgbë sô me ñ tyí, képah ye.

23 Käh pí së, Yesu ñ gbòplɔ yah kore vi, té yo ñ *tõ sâhpú tyí: «Tahbì dénôle *Liyel tõrí sôkɔ, kè me tah dé!» **24** Kéne wey ñ tõ sâhpú gbâñ du kègbile. Ñte, Yesu tõ ñ syi yo pé tyí: «N wënpí, Liyel tõrí sôkɔ dénó me tah náhnáh. **25** Yâhmíkì dénwïlnóle sèndi pwâh sôkɔ, képah kí fâhfah kal, tah dénôle Liyel tõrí sôkɔ.» **26** Képah tẽ sôkɔ, pé gbâñ kah du. Pè wëne n piki n yah pé tyí tyíle ne, ñte, nê wɔ se kí mó pwah ni? **27** Yesu me pè yah, té yo pé tyí: «Névi tẽ tyí, kè náh fë n pí n pi, té Liyel wɔ tyí, kè kí fë pí. Nmɔ tẽ we tyi pól tyí.»

28 Képah sôkɔ, Pyerì yo ñ tyí ne, ñte, pépi-á tyi pól sah ñmɔ sô tẽ yïnnε. **29** Yesu me ne: «Kègbì yõ, mé kélé n yo n dal mɔ yé tyí ne, névi nê-à fë syi, ñ kéte, ànê ñ yûpyé, ànê ñ yû, ànê ñ sú, ànê ñ wënpí, ànê ñ swëy sah ñmɔ yïnnε, ànê nìvìnì wey sâñ yïnnε, **30** tẽ kí sënkñonɔ lèkwékwe we

* **10:19** 10.19 - Yah n tẽ Ekisode 20.12-16 sôkɔ.

kèkøyő mè sōkō. A kí kétlo, ànê yúpyé, ànê yúbí, ànê wěnpí, ànê swéy wε. A kí fóhnó tō wε, té kí tyé-ńkē min wε nísô kèkøyő sǎn sōkō. ³¹ Nónó-á me nükúnukú ne gbrole, pé náhnáh kí pō n pi n pi ne télolé. Té nónó-á me nükúnukú ne télolé, pé náhnáh kí pō n pi n pi ne gbrole.»

Yesu tō ñ kúnó ànê ñ yúkúnó tyí yo ke tō-òle

³² Yesu ànê ñ *tō sáhpú sō me wěkì tē n dōkō n yuku Yerusalémí sōkō. A sō me n kō ñ tō sáhpú yahle. Légbíne, pé fókō me fékìnólé. Té nónó tō-á me ñ sō tē, tíkí sō me pè tē. Képah sōkō, à ñ tō sáhpú népí gbōnimí ye kékí pé yahle, à kyi tir nê-á kí à yíni n tē n pi, ké yah yo pè syah. ³³ A nε: «Yé yah, á wε dōkō n yuku Yerusalémí sōkō yò. *Névi Pi kí dahbí *sárká wílkípu yōtām ñgbno, ànê *Liyel ñgbò wěkì kwópú gbò. Pè kí à mó kū kō, té kí à dahbí Liyel yō së-ńképú gbò. ³⁴ Pépi kí kóle ñnε n ko, té kí n sín n mó ñ yō. Pè kí à ko yèföhle, té kí à ko mó. Té, ké sèpín tō-ò sōlē, à kí yuku.»

Nsyaki ànê Nsyõ-á nê ni

³⁵ Nsyakí ànê Nsyõnε, Sebede wěnpíle, pè nō de Yesu tnô, té yo ñ tyí nε, kwó-ò dí, tir nê-á pé pō ní-nsah ñ tyí, páh me kékí nε, à kékí pí pé tyí. ³⁶ A me pè piki yah nε, tir nê se pè nε, pé pí pé tyí ní? ³⁷ Pè mó yo ñ tyí nε, wàh kyi yíni tē ñ yōtōrí tyah sōkō, à yε pépi sōkō ne nükú tē ñ gböyö sō, ní-ò mó tē ñ gbëyinè sō. ³⁸ Képah sōkō, à yo pé

tyí: «Kwâh nê-á yé n ni, yé náh kè pĩ. Yé se kí fẽ wɔ ní wɔ wɔ wóh sɔkɔ, kí de wil yèvyâhri sɔkɔ ní tyí kõlε?» ³⁹ Pè me à syah ne, páh kí tẽ we. À me yo pé tyí: «Gbı ye, yé kí n wɔ n pi ní wɔ wɔ wóh tẽ wɔ sɔkɔ, té kí n de n wil n pi yèvyâhri sɔkɔ ní tyí kõlε. ⁴⁰ Nte, névi nê-á n tẽ n pi ní gbɔyò ànê ní gbëyìñè sɔ, képah náh n wil n pi nímo tyí. Kéne tẽ-ñtãn kí pɔ névye kõ n pi, Liyel-á sè tõ sah nónó yïnnε.»

⁴¹ *Tõ sâhpú népî gbãm téló-á képah noh sɛ, pé fɔkɔ vyâh Nsyakı ànê Nsyɔnε. ⁴² Képah sɔkɔ, Yesu me pé pól ye, té yo pé tyí: «Yé pĩ ne, sétah mè yɔ kwlo yòtãm-á pé kwil tânnε n tẽ n sah pé dyɔ dyɔ tène, té kwil né-ñgbnɔ n mó pé tähkile n sah névye yõ. ⁴³ Nte, yépi tyí náh n pí n pi sɛ. Gbëntë náhlε, yépi sɔkɔ nê-à me ké tyí ne, pé pí yòtëne, tẽ ní gbløy pí yé tõnpile. ⁴⁴ Té, yépi sɔkɔ nê-à me kí tyí ne, pé yòtɔrí yah n kõ, tẽ ní gbløy pí yé pól yɔlε. ⁴⁵ Tir yó náh, *Névi Pi náh pɔ ne, névye tòlε n pí péwɔ tyí. Nmɔ ye pɔ tõ pí yïnnε névye tyí, té kí ní min kõ névye náhnáh yõ dwe yïnnε.»

Yesu yïtû dí Bartime yí yíkì mo

⁴⁶ Képah náh, pè yïni tẽ Yeriko kwil. Yesu, ànê ní *tõ sâhpú, ànê tówû ñgbë-á n wil kwil sɔkɔ gbí nêne, yïtû dí yó sɔ me ténolε wëgbalı sɔkɔ, me n ni n syi. Time pídí ye sɔ nñne, pè n ye Bartimelε. ⁴⁷ Wâh noh ne, Nasareti Yesu-á n sɔkɔ, à tyah n de n syi ne, Yesu, *Davidi pídí, à pé yãm yah.

48 Képah sōkō, náhnáh sō me ñ vyāhlē n tū. Ntε, à tō n kah n de n syi ne, Davidi pídi, à pé yām yah. **49** Képah tēne, Yesu yīn, té ne, pè à ye yah. Pè me yītū dī ye yah, té yo ñ tyí ne, à ñ ní vi, à mó yuku, wāh me ñne n ye. **50** Dī-á képah tē noh, à ñ fwòmò-ñgbē milki, té yōkō syikí ñ gbyēh yō, à yuku Yesule n yīkī. **51** Yesu me à piki yah: «Kû me á ne, mé pi á tyí?» Yítū dī me yo ñ tyí ne, kwó-ò dī, à kè pi, pé tō ne n yah. **52** A me yo ñ tyí: «Nε n yuku, nímo yō sēnō ye ñ de mo.» Nénpó swō, ñ yī yūkī mo, à me Yesu sō tē.

11

Yesu de dùkùlē Yerusaləmi

1 Päh de n te Yerusaləmīne, pè sō me yúkey Betefase ànê Betani kwille, Wólivyē sésân yōlı tnō. Képah sōkō, Yesu ñ *tō sāhpú sōkō népi nímí wilki tō, **2** té me yo pé tyí ne, pè kyı kwil nē-á pé yahle. Päh kī kyı yīni tē nénpó, päh kī nkwēndyípíri yó we tóhnmənsàhnóle, névi náh dōkō yah nē yō. Pè à de pō. **3** Té, névi-à kī pè piki yah ne, sō se, té pè ñne n de ni, pè yo ñ tyí ne, ñ yetô-á me Tē-ñgbē dī tyí. Té wāh kī ñ syi à tekī mo nükúnukú ásō. **4** Képah sōkō, pè mó sōkō, à kyı nkwēndyípíri mè we tóhnmənsàhnóle kēgbó, gbō yó yah, wēkī gbōpō. Pè me à de. **5** Nónó-á sō me nénpó, pé túkù pè piki yah ne, kū se pi, té pè nkwēndyípíri mène n de ni? **6** Képah sōkō, Yesu-á sō pè tō sō, pè képah yo no tyí. No ye

pè kɔ̄, pè à dε sɔ̄kɔ̄. ⁷ Pè mε pɔ̄ nk̄wɛndyípírí mènε Yesu tyí. Té pé flɔ̄ mɔ̄ n̄ yɔ̄, Yesu kɔ̄ à dɔ̄kɔ̄. ⁸ Névye náhnáh mó pé flɔ̄ mɔ̄ wɛkì yɔ̄. Túkù mó fòkònì kɔ̄lì kyēh sɔ̄kɔ̄, à n mɔ̄ n yuku wɛkì yɔ̄ sɔ̄kɔ̄. ⁹ Päh n yuku, nónó-á sɔ̄ mε n kɔ̄ Yesu yahle, ànē nónó-á mε n̄ sɔ̄ tɛ̄, pè sɔ̄ mε n gbo n mɔ̄, mε yo tū nε: «Wosanna, Tɛ̄-̀ngbɛ̄ Liyel yīn p̄i gblò! Nê-á n pi n̄ yīn yɔ̄, Liyel sām mɔ̄ n̄ sɔ̄kɔ̄! ¹⁰ A sútó *Davidi tɔ̄rí nê-á n pi, Liyel sām mɔ̄ ké sɔ̄kɔ̄! Wosanna, Liyel yīn p̄i gblò yīnyɔ̄ sɔ̄kɔ̄.» ¹¹ Yesu-á de Yerusalémì sɔ̄kɔ̄ sɛ̄, à kyi de *Liyel wòkò ñgbɛ̄ kéntáhkì sɔ̄kɔ̄. A kè yah kore vi, té n̄ syi wil. Képah náh, tyah-á pɔ̄ n piri, à sɔ̄kɔ̄ ànē n̄ tɔ̄ sáhpú nép̄i gbɔ̄nimíne Betani kwil sɔ̄kɔ̄.

Yesu léplɔ̄ ye mɔ̄ sènsóké yó yɔ̄

¹² Ké dendalle, päh n wil Betani sɔ̄kɔ̄ gbí nêne, kwɛkì Yesu tɛ̄. ¹³ Képah sɔ̄kɔ̄, à mε sènsóké yó wε fíí mulε gbòp ké tyí. A mε nɔ̄ de yah, pye-à kí n wε n pi ké tyí. Ntε, wāh yīni tɛ̄ ké tnɔ̄, à kyi kè wε mīri óle. Ké pye p̄i gbí náh sɔ̄ nɔ̄, képah ye. ¹⁴ Képah tēnε, Yesu yo sènsóké mè tyí nε, nε náh tɔ̄ ké pye yɔ̄ n yah n pi pólle. Ntε, n̄ *tɔ̄ sáhpú mó kè noh.

Yesule Liyel wòkò ñgbɛ̄ kéntáhkì sɔ̄kɔ̄

¹⁵ Képah náh, pè yīni tɛ̄ Yerusalémì. Yesu mε de *Liyel wòkò ñgbɛ̄ kéntáhkì sɔ̄kɔ̄, à tyah yī yàmpu ànē dwépúlε n yīni n wilki. Té pō tǔpu tabálnó tu wilki mɔ̄, ànē *sárká kèpye yàmpu klölε. ¹⁶ Té, à náh fɛ̄ syi vyó nétɛ̄ yó n̄tɛ̄ kɔ̄, à

de kah Liyel wòkò ñgbë kéntáhkì sòkò. ¹⁷ Té tyah péle n kwò, me n yo pé tyí: «Kè náh me wárkínsàhnóle ne, ^{*}nímo Liyel wòkò kí n ye kèkøyó kwlo kwlo pól névye níri pí-ñsahle» di? Té, yépi me pø kè pí névye yõ vïnsykípu të-ñsahle.»* ¹⁸ Képah tëne, *sárká wïlkípu yõtäm ñgbnò ànê *Liyel ñgbò wëkì kwópú-á kè noh së, pè tyah Yesu kònmo-ñsahle n yah n kõ. Té, n tíki sò me pè të, tir yó náh, n kwónó tyí sò me nò tówù tyí. ¹⁹ Képah sòkò, gbíyí-á de, Yesu ànê n *tò sáhpú wil kwil sòkò.

Sènsóké séswô kókónóle

²⁰ Ké dendał séngbõlè, päh pø n sòkò, pè sènsóké mè we kókónóle, à pø syi ké yâhnì tyí. ²¹ Pyerì dyó-á to kõ kéle, à yo Yesu tyí ne, kwó-ò dí, wâh sò léplø ye mo sènsóké nê yõ, à yah, ké pól-á kòkò. ²² Képah sòkò, Yesu yo pé tyí ne: «Yé së Liyel yõ. ²³ Kègbì yõ, mé kéle n yo yé tyí: Névi kí fë yo yõlı ñgbë mè tyí ne, kè yuku yal ásô, kè kyi n syikì n de pnë yo sòkò. Të-à me n sò nkëne tòtò n ni sòkò, té me së yïí ké yõ ne, páh nêne n yo, käh kí pí, kè kí mó ntyïnò pí së n tyí. ²⁴ Képah ye, mé kéle n yo yé tyí: Yáh kwáhdúkú nêne n yah n kõ Liyel tyí níri sòkò, yé së ké yõ ne, yáh ké we te. Kè kí ntyïnò yé kõ. ²⁵ Anê tõ, wâh yuku yïn n tyah níri pínóle, té á ní-ò-à me pí de á tyí, kè yõ mo à kõ. Képah-à pí, yé sú Liyel nê-á yïnyõ, à kí yépi tò tyipêl yõ mo yé kõ. [²⁶ Nte,

* ^{11:17} 11.17 - Yah n te Yesayi 56.7 sòkò.

yépi-à névye tyípêlle n yõ n mõ péle n kõ nkëne,
yé sú Liyel náh yépi tó tyí yõ n mõ yé kõ n pi.]»

Nê wěkile Yesu kõ, à tyi nòpile n pi

²⁷ Yesu ànê n *tõ sáhpú-á pé syi kyı Yerusalémı
sökç, wăh me n kɔ *Liyel wòkò ngbë kéntahkì
sökç gbí nêne, *sárka wìlkìpu yòtäm ngbñö, ànê
*Liyel ngbò wěkì kwópù, ànê yèwàhnì pø n tyí.
²⁸ Té me à piki yah ne, nê yïn yõ se à n pi tyi
nòpile ni? Nê se à kõ ké wěkile ni? ²⁹ A me yo
pé tyí: «Mé kı tir nukú óle yé piki yah. Yáh kı ké
yah yo n tyí, nê yïn yõ-á mé n pi tyi nòpile, mé kı
kè yo yé syah. ³⁰ Yépi té tyí, nê tækı mõ Nsyõne,
à pø névyel n *wel n wilki? Liyel se, tî névye
se? Yé yo n syah.» ³¹ Képah sökç, pè tyah n yo
wě tyí ne, páh kı ne, Liyel-á tækı mõ ñne, wăh kı
ne, té kû se pi, té pé náh së n yõ ni? ³² Pé náh
se mó tõ fë n yo n pi ne, névye-á tõ ñne... Pè sõ
me tówu tikile n pi, képah ye. No pól sõ me n sõ
ne, Nsyõne, *Liyel tëntò syínyo-ò kègbı-á sõ ñne.
³³ Képah sökç, pè Yesu syah ne, pé náh pĩ. N tó
mó yo pé tyí ne, nê yïn yõ-á pé tyi nòpile n pi,
péwø tó náh mó kè yo pè syah n pi.

12

Dívë sésân swäh tɔpú népél sémirkile

¹ Képah náh, Yesu tyah n yâh pé tyí sémírn
sökç ne nkë: «Dí yó ye lésõ dívë sésân sõ, té kékı
mõ kè kore vi. Té kyı tédáhkì yó yõ swä yó tû,
dívë sésân pye yíkí-nsahle. Té me duke syíkípú
të-nsah mõ. Képah náh, à swäh tɔpú tökç, à pø

swāh mè dahbì pé gbò, té pyé sòkò kóló. ² Sé pye gbe gbí-á pò nò, à ñ tònpì yó tekì mò dìvë sésân swāh tòpú nòpi tyí ne, pè pé tyí dìvë sésân pyele à kõ, à pò pé kõ. ³ Képah tènè, dìvë sésân swāh tòpú nòpi tèntò dí tè ko, té à fin mò, à sòkò ñ gbò kókóle. ⁴ Swāh néte tò tònpì yó tò. Pé tò kyì ñmò to ko, té à mìkì ñ yò sòkò, té ñne n gbyo. ⁵ Swāh néte tò ñ syì ñnì yó tekì mò n tò. Ñmòle, pè ñmò ko mò, té sènkò pì pé náhnáh tyí: Pè pé túkù ko, té pé túkù ko mò. ⁶ Ne núkú nè-á sò wù sètë dí tnô, ñmòle, ñ ñidè Pídí ye. A ñmò tekì mò pé tyí téyne, té me n sò ne, päh kì pé pi wò yah sen ku. ⁷ Nte, swāh tòpú nòpi-á à wè, pè tyah n yo wè tyí ne, pè yah, ñ gbéyòpi-á n pi yò. Pé pò, pé à ko mò. Gbèkì mó pì pépi tyíle. ⁸ Té dí pídí tè ko mò, té à tòkò kyì milki dìvë sésân swāh kahniné.»

⁹ Képah sòkò, Yesu pè piki yah: «Sò me dìvë sésân swāh néte kì po n pì n pi? A náh po dìvë sésân swāh tòpú nòpi pól ko mò, té kè dahbì n pi nòsyó gbò di? ¹⁰ Yé náh kè kar yah *Liyel wey sébë sòkò di? Kè me wárkínsàhnóle ne:
<Wòkò mópú-á dáhkì nê yahle,
képah pò pì dáhgbíle, wòkò dáhgbenné.

¹¹ Képah n wil Të-ñgbë tyí.

Té ápi tyí, gbéndùnì tir ye kélé!»*

¹² Képah sòkò, *Nsyifunò yòtäm tyah Yesu të-ñsahle n yah n kõ. Tir yó náh, pè sò pì ne, pépi

* **12:11** 12.10 ànê 11 - Yah n te Yìgbìnì 118.22 ànê 23 sòkò.

yõ-á à mì sèmirkì mènè. Té, tòwù tíkí sò me pè tẽ. Pè me ye ñ yõ, té sòkò.

Wromenɔ yõtẽ ñgbẽ móri tyílɛ

13 Képah náh, pè *Farisiyẽnɔ ànê *Yerodi náh névye túkù wilki tekì mɔ Yesu tyí ne, pè kyi à mɔ yah pikinyahno sòkò. **14** Pè pɔ yo ñ tyí ne, pé kwó-ò dí, páh pĩ ne, gbi ó kókó-á ñmɔ n ne n yo. A náh tikkile n pi névi yah. A náh névile n wah névi sòkò. Wäh gbile névyelè n kwɔ Liyel wẽkì yõ. Képah-á pé kɔ, pé ne, pé à piki yah: Kè se yñne pé mórl̄e *Wromenɔ yõtẽ ñgbẽnɛ n kɔ, t̄i kè náh yñne? Pé se séle n mɔ, t̄i pé káh sè mɔ?

15 Nte, Yesu sò pĩ ne, nê-á pè n sõ, képah náh pè n yo. Käh pi s̄e, à yo pé tyí ne, sõ se pi, té pè péle n mɔ n yah n̄i? Pè pɔ pō mè nukule, pé yah.

16 Pè me pō nukule à kɔ. A me pè piki yah ne, nê yah se, ànê ñ yñne wãrkínmɔnɔle ké yõ n̄i? Pé à syah ne, Wromenɔ yõtẽ ñgbẽ-á. **17** Képah tẽnɛ, à yo pé tyí ne, pè Wromenɔ yõtẽ ñgbẽnɛ n kɔ ñ tyílɛ, pè mó Liyelle n kɔ ñ tyílɛ. Képah sòkò, pé gbâl̄ du ñ wey mè dükule.

Sadusẽnɔ Yesu piki yah lékyî yúkúnwïlnɔ tyí yõ

18 Sadusẽnɔle, nòsyó ye nónó-á ne, lékyî náh n yuku n wil n pi. Pé túkù pɔ Yesu tnɔ, té à piki yah ne nk̄e, **19** kwó-ò dí, *Moyisi-á Liyel tir kɔnsàhnó mè wãrkì sah pé kɔ ne, dí nê tyí gbëndí-à me, té tẽ ku, té ñ kyi sah pi kẽnɛ, ñ gbëndí mè-á yñne à pékúsé mè tɔkɔ. A wẽnp̄i dubi à kɔ, nónó-á k̄i pɔ

n pi n pi ñ nénkyí dí náhne.[†] 20 Té, dínpí yísyó-á sò me népí kwärnimi pé yú tyí. Nénkyí tě-á sê tókó, té ku, té ñ kyí sah pi këne. 21 N sò syí me pékúsé mè tókó. N tó po ku, té à sah pi këne. Tó-ò tó tyí po pi së. 22 Sëntë ó-á pi pé no téló pól tyí. Té népí kwärnimi nöpi pól-á ku pi këne. Pé kúnteno náh, pi mè tó po ku. 23 Kàh pi së, lékyí yúkúnwïl sôlé, pàh yuku, pi mè se kí pi nê tyíle ní? Tir yó náh, pé népí kwärnimi pól-á à pí sélé.

24 Képah sôkó, Yesu yo pé tyí: «Liyel wey pí-ñkë, ànê Liyel ténwëno pí-ñkë yín náh yéle pílkínó sôkó di? 25 Lékyí yúkúnwïl sôlé, sê tókókì náh me, pe dékè náh me. Névye kí me, á kí ne *yînyô tëntöbe sô pal tě-ñsah. 26 A yuku lékyí yúkúnwïlnó tyí sôkó: Yé náh kè kar yah Moyisi sébë sôkó, fí nê-á dukuni tyíle n yo, nê-á sò nyàh lépôlë ké sôkó di? Kè me wárkínsähnóle nénpó ne, Liyel-á yo Moyisi tyí: <Nmø ye Abrahmí Liyelle, ànê Yisakí Liyelle, ànê Yakobí Liyelle.>[‡] 27 Vye Liyel ye ñne, lékyí Liyel náh. Së ye yéle kâhnpilkintënlé yò.»[§]

Liyel tyi kônsähnó sôkó nê-á gblò kal

28 Képah sôkó, *Liyel ñgbò wëkì kwó-ò dí yó kéné yékâb noh. A kè wë, Yesu të wë kè yo ple Sadusë nöpi tyí. A me no de ñ tnô, té à piki yah

[†] **12:19** 12.19 - Yah n te Deteronómí 25.5-10 sôkó. [‡] **12:26**

12.26 - Yah n te Yekisodi 3.6 sôkó. [§] **12:27** 12.27 - Nónó-á ku sôkó di mónlé, kàh yo ne, Liyel-á pi pépi Liyelle, képah n wëkì ne, pâh me min sôkó. Tir yó náh, Liyelle, kyí Liyel náh ñne.

nε, Liyel tir kɔ̄nsàhnó nē tẽ se kal sé pólle ní? ²⁹ A mε yo ñ tyí: «Liyel tir kɔ̄nsàhnó nē-á kal sé pólle, képah we yò: <Á níkí kwɔ̄, Yisrayel: Ápi Tẽ-ñgbẽ Liyelle, ñmɔ̄ núkúní ó ye Tẽ-ñgbẽ Liyelle. ³⁰ N tyí yĩne kè nɔ̄ á tyí á ní pólle, ànê á min pólle, ànê á fɔ̄ko sɔ̄nɔ̄ pólle, ànê á tähkì pólle.>^{*} ³¹ Ké ní-ò we yò: <Á ní-ò tyí yĩne kè nɔ̄ á tyí á gblɔ̄y tyí kõlε.>[†] Liyel tir kɔ̄nsàhnó yó ntẽ náh tõ kal sépi nínólε.» ³² Wăh yo s̄ε, Liyel ñgbò wĕkì kwó-ò dí mε yo ñ tyí nε, kăh plε, pé kwó-ò dí! Tyi nónó-á à yo, gbi-á séle. Tẽ-ñgbẽnε, ñmɔ̄ núkúní ó-á Liyelle. Liyel yó náh tõ mε ñmɔ̄ tyí náh. ³³ Nmɔ̄ tyí-á yĩne kè nɔ̄ á tyí á ní pólle, á fɔ̄ko sɔ̄nɔ̄ pólle, á tähkì pólle. Anê á ní-ò tyí mó nɔ̄ á tyí á gblɔ̄y tyí kõlε. Képah-á kí plε kal á yípẽ ko suke Liyel kõ *sárkále, ànê sárká duke téló pólle. ³⁴ Képah sɔ̄kɔ̄, Yesu kè we nε, ñ lékámm-á nɔ̄, à ké yah we tõ sah yo. A yo ñ tyí nε, à náh mε fíí *Liyel tõrúlε. Képah náh, névi náh tõ fẽ syi à piki yah tir yóle.

Liyel ne tékínmɔ̄nɔ̄ n pí Davidi náh nene dùkù nêne?

³⁵ Yesu s̄õ mε névyelε n kwɔ̄ *Liyel wòkò ñgbẽ kéntáhkì sɔ̄kɔ̄, té mε n yo nε, s̄õ se pí, té *Liyel ñgbò wĕkì kwópú n ne n yo nε, *Kristale, nē-á Liyel nε, pah kí tekí mɔ̄, ñmɔ̄-á kí pí *Davidi náh nene ní? ³⁶ Tir yó náh, Davidi ntẽ s̄õ kè yo *Liyel Mírkí gb̄o yõ nε, Tẽ-ñgbẽ Liyel-á kè yo péwɔ̄ Tẽ-ñgbẽ tyí nε:

* **12:30** 12.29 ànê 30 - Yah n te Deteronɔmí 6.4 ànê 5 sɔ̄kɔ̄.

† **12:31** 12.31 - Yah n te Levitiki 19.18 sɔ̄kɔ̄.

«Kõ tẽ nímo gbɔyɔ sɔle,
mé kí á sépébí pi
á gbáhsúkílε.»‡

37 Davidi nítẽ-à ñne n ye ñ Tẽ-ñgbẽnε, kè kí pi sõ,
té à kí po n pi Davidi náh nene? Légbíne, tówû
ñgbẽ sõ me wey mène n nohní Yesu tyí nìvìnì
sókɔ.

*Yesu ne, pè pé gblɔyne n kyɔmí Liyel ñgbò wẽkì
kwópúle*

38 Wăh me névye kwónó sɔkɔ gbí nêne, à yo
pé tyí: «Yé yé gblɔyne n kyɔmí *Liyel ñgbò wẽkì
kwópúle. Fwòmɔn ñgbnɔ móñkɔñkɔnɔ tyí nɔ pé
tyí. Pé n ne me ké tyí ne, névye ne n tɔ n sah
n wækì pé tyí tówû tukè-ñtãn sɔkɔ. **39** Pě tẽ-ñtãn
ñgbnɔle n yah n kõ *Liyel ní-ñtãn vi sɔkɔ, ñ té
né-ñgbnɔ tẽ-ñtãnnε n yah n kõ yɔke ñgbnɔ yő-
ñtãn sɔkɔ. **40** Nte ne n syikí pékúsɔ yɔ, pé gbǎn
yile n syi yínví sɔkɔ. Nte nírile n pi yɔsẽkìle ne,
névye pé we. Sẽ ye pé tukey kí tuke képékè yɔ.»

Pékúsé yām ne yó nìvì pólε Liyel kɔ

41 Légbíne, Yesu sõ me kõntẽnóle Liyel wòkɔ
yah, pó dáhnmo-ñsañ kwâh gbòpɔ, té névye pó
dáhnmo dùkùle n yah. Tahbi náhnáh sõ me pó
náhnáhlε n dah n mɔ n po. **42** Dõ, pékúsé yām
ne yó po, pó pló nínó dah mɔ. Sè sõ me núkú
núkúnɔ nínó óle. **43** Képah sɔkɔ, Yesu ñ *tɔ sáhpú
ye, té yo pé tyí: «Kègbí yɔ, mé kéle n yo yé tyí,
pékúsé yām ne mè-á pó nê dah mɔ kwâh sɔkɔ,

‡ **12:36** 12.36 - Yah n te Yigbìnì 110.1 sɔkɔ.

kè kal névye pól tyílε. ⁴⁴ Tir yó náh, no pól pó yō dòhnònó ye, pè dah mō. Ntε, n̄mō ànē n̄ yām tólε, n̄ sahkı pól ye à dah mō, wāh ne pō n̄ê tō yō n̄ pi.»

13

Yesu Liyel wòkò ñgbẽ sónó tyí yo sah

¹ Yesu-á n wil *Liyel wòkò ñgbẽ kéntáhkì sōkɔ gbí n̄enε, n̄ *tō sáhpú sōkɔ ne yó mε à syah ne, kwó-ò dí, à v̄i ñgbnɔ n̄ópi mō dùkù t̄enε n̄ yah, dyéh pèplole dé! ² Yesu mε yo n̄ tyí: «Á v̄i ñgbnɔ n̄ópi móñó we k̄e! Sé pól k̄i pō sek̄i. Dáhkì núkú n̄t̄e náh n̄ wū n̄ pi k̄e ní-ò yō.»

³ Képah náh, Yesu kyi kō t̄e Wólívyé sésân yōl yō, Liyel wòkò ñgbẽ yèsreynε. Wāh mε nénpó, Pyεr̄i, ànē Nsyahk̄i, ànē Nsyō, ànē Andrep̄i pō pé yahle, té à piki yah ne, ⁴ gbí n̄e se tyi n̄ópi pól k̄i n̄ pi n̄ pi n̄? Nk̄e, à yo pé syah. Tyi nónó se k̄i sé pi gbíne pé w̄ek̄i n̄?

Yévyāhri tyah gbíne

⁵ Képah sōkɔ, Yesu tyah n̄ yo pé tyí: «Yé yé gbl̄oyne n̄ kyom̄i, ne káh yé pilki. ⁶ Névye náhnáh k̄i pō n̄mó yīn tok̄o n̄ pi, té k̄i ne, pépi-á *Kristale. Pè k̄i névye náhnáh pilki. ⁷ Yâh mál tyílε n̄ nohn̄i gbí n̄enε, yé gbòpl̄o ànē fíí sōkɔ, yé káh ye tík̄i yé t̄e. Sépi ye yīnε sè pi. Ntε, képah náh t̄on̄i kèkøyō tyénóle. ⁸ Kwl̄ yó k̄i yuku kwil yóle n̄ fwo, yōt̄e yó k̄i yuku yōt̄e yóle n̄ fwo. Té, sétáh syahri k̄i mε n̄ pi tyahnó tuk̄u sōkɔ, ànē

kwækile. Kè kí me, á kí ne sê kúrkí tẽ gbí yónó sõ.

⁹ Képah ye, yépi tẽ wõle, yé yé gblöyne n kyomí. Tir yó náh, névye kí yéle n tẽ n kyí n põ tukey tükè-ñtãn sôkô. Pè kí yéle n ko *Liyel ní-ñtãn vì sôkô, té kí yéle n tẽ n kyí n põ yõtäm ànê yõtäm ñgbnõ tyí nímõ yïnné ne, yé pí nímõ tarfyònôle pé yah sôkô. ¹⁰ Té sépi-à pôpô ne n pí, nìvìnì wey sâñ ñgbò yïne ké ne me yo kõ kèkøyõ kwlo kwlo pól névye tyí. ¹¹ Nte, pâh yé tẽ n yuku pé gbõ dâhbí-ñsa, yé kâh tõnì yé fôkôle n sõ, yâh ne tyi nónó yo n pi. Tyi nónó-à de yé fôkô légbíne, yé kí sépi yo. Tir yó náh, tyi nónó-á yé kí n yo n pi, sè náh n wil n pi yépi tyí, sè n wil *Liyel Mirkí tyí. ¹² Névye kí pé yûpyé gbâhle n de n mõ ne, pè pè ko mõ, súbí tõ kí n pí sëntëne pé wënpì tyí. Wënpì tõ kí pé dûbipûle n fwo, kí péle n dah n mõ kû sôkô, pé ku ku tẽne. ¹³ Névye pól kí yé we mõ nímõ yïnné. Nte, névi nê-à ñ tah sah, à pô no kí tye gbí tyí, tẽ kí pwâhnmõnõ we.»

Yëvyâhri ñgbëne

¹⁴ Képah sôkô, Yesu tõ yõ sôkô ñ weyne - ñte, wey mè kârpu yïne pè ké dûkù pí. A ne: «Yé kí yíkínó pí-ò képékè we fí yó, à náh sõ yïne tënôle nyâh sôkô. Légbíne, nónó-à me Yude, pè yïne pè to de ymõ sôkô. ¹⁵ Névi nê-à me gbëntîn yõ, tẽ-à tiki, à kâh ne, páh n de kwâhle n tôkô pé wòkò. ¹⁶ Nê-à se me swâh sôkô, à kâh ne, páh pé syi n yuku fwòmò-ñgbë tókô-ñsa, pé tînné. ¹⁷ Té kéné sèpìn kí pí tyipékèle syó kûrn nêtãn, ànê yôki

nétān tyí. ¹⁸ Képah ye, yé Liyelle n ni, kè káh pí ki sōkō. ¹⁹ Tir yó náh, kéné sèpín kí pí yèvyāhri ñgbēnē, nê kénkō náh wé yah, Liyel-á kèkōyō mō sō, à pō syi nukúnukú tyí. Anê sēnkō náh tō wé n yah n pi. ²⁰ Ntē, Liyel nítē-à mē kē yáhntōkō-nkēnē nē, páh kí wílkínó pí kéné sèpín sōkō, ñnî yó nítē min náh náh n wil n pi kē sōkō. Ntē, wāh nónó yah tōkō pí ñ tyíle, pépi yín ye à wílkínó pí kéné sèpín sōkō. ²¹ Képah ye, névi-à yo yé tyí nē, yé yah, *Krista-á mē ásô, képah náh pí, wāh mē wró mè, yé káh sē tē yō. ²² Tir yó náh, mìnyobe túkù kí n wil n pi, té kí nē, pépi-á Kristale. Túkù kí mó tō wil nē, pépi-á *Liyel tēntō syínyopulē. Pè kí gbíl duke dukelē n pí, kí n yah n kō Liyel névye yáhntōkōnō nítē pilki-ñsaħle, pàh náh fē n tē n pi. ²³ Képah ye, yépi tē wōlē, yé yé gblōyne n kyōmī. Mé ye sé pól kwāh yo sah yé tyí.

Névi Pi pónóle

²⁴ Kéné sépín sōkō, yèvyāhri mè sókóntēnō náh, gbí kí pí fēntûnē, ñwō náh tō n piki n pi, ²⁵ ñwō képye kí wil yînyō kí syikulī, yînyō tähkìnó kí yike. ²⁶ Ké légbíne, yé kí *Névi Pi wē, à kí n pi ñyírn wró ñ tähkì ñgbē ànê ñ gblō sōkō. ²⁷ A kí *yînyō tēntōbe teki mō kèkōyō yey yey pól sōkō, pè kí ñ névye yáhntōkōnō tuke mō, à tōkō yō mè tyí, á pō syi yō mè tyí.

Kwónó nê-á kō sènsóké tyí yō

²⁸ Yé kè pī kwónó nê-á sènsóké n kō: Ni-à mē n kō kē yîngbâñ sōkō, kě mī pí, yé n pī nē, ki de

gbí-á nō. ²⁹ Sēnkō-ó ye: Yáh tyi nōpi we, sè n pī, yé pī nē, *Névi Pi pónó-á de te, wāh mē yúkεy. ³⁰ Kègbı yō, mé kélé n yo yé tyí, kwεy gbí névye pól náh n ku n te n pi, né tyi nōpi pól náh pī. ³¹ Yīnyō ànē sétah kī pō sōkō, n̄te n̄mō wεlō náh n sōkō n pi pólle.

Liyel ó ye kèkoyō tyε sōlε n pñε

³² Té ké lésõlē ànē ké gbíne, nñn̄ yó n̄tē náh kè pī: *Yīnyō tēntōbe náh kè pī, Liyel Pi n̄tē tō náh kè pī. Sú nukúni ó ye kè pī. ³³ Yé yé gbløyne n kyɔmī, yé mó nē n yah. Tir yó náh, yé náh ké pō gbí pī. ³⁴ Kè mε, á kī nē dī yó sō n sōkō kóló, té n̄ fō dahbı n̄ tēntōbe gbō. A pé pól nē nukú nukú wēkī pé tānnε, té yo gbō syíkí-ò tyí nē, à káh nē n dō, à nē n yah. ³⁵ Képah ye pī yépi tō nē n yah, tir yó náh, yé náh gbóntē pō sō pī: Kè kī pī n̄vīne nī? Kè kī pī léniłe nī? Kè kī pī sn̄i gbo gbíne nī? Kè kī pī séngbōle nī? ³⁶ Wàh n pi, à káh pō yé we tē døy sōkō. ³⁷ Nte, n̄-á mé n yo yé tyí, mé kélé n yo no pól tyí: Yé ne me n yah.»

14

Nsyifunō yōtām mε Yesu kònmo-ńsahle n yah n kō

¹ *Pakı syáh-á n tyah yínnítēnōle, ké téy sō wū sèpìn nínī, té Pakı ànē sē-ñkē búrn syáh kī n syah n pi. Légbíne, *sárká wílkípu yōtām ñgbnō ànē *Liyel ñgbō wēkī kwópú sō mε Yesu tē-ńsahle n yah n kō yínví sōkō, n̄ kònmo mō tēnε. ² Pè

sò me n yo wẽ tyí ne, pé náh fẽ tir mè pi n pi syáhnó sèpín soko, käh kí fẽ kwil névye fôkòvyâhnì yilki mɔ kègbile.

Sê yó pɔ lásèkwéł mɔ Yesu yõ

³ Ké lésõle, Yesu sò me Betani kwil soko, *tótẽ dí Simo gbô soko. Wäh sò me yõnó soko gbí nêne, sê yó de yuku pé tnô niri so pèpey yóle, lásèkwéł dan tahle ké yílné. A ké yah yikí mɔ, té ké kwé mɔ Yesu yõ. ⁴ Nónó-á sò me nénpó, kè náh sò nɔ túkù tyí. Pè yuku n yo wẽ tyí ne, kû se pi, té à lásèkwéł mè yikí së ní? ⁵ Käh kí sò fẽ yãm, kí kah pó pló kyetõní yõ, té kí séle yãmtãm kõ. Té me pé fôkɔ vyâh pi mènè kègbile. ⁶ Ñte, Yesu me yo pé tyí: «Yé ye n̄ yõ! Kû pi, té yé n̄ yahle n vyâh? Tyi pèpey ye à pi n̄mɔ tyí së yò. ⁷ Ñte, yãmtãm kí me ànê yéle sõmesõ. Yé kí fẽ pèporule n pi pé tyí, kàh nɔ yé tyí gbí nêne. Ñte, n̄mɔ tẽ wɔ náh n me n pi yéle sõmesõ. ⁸ Pi mè pi pi tẽ ye à pi. A kwâh tẽ lásèkwéł mɔ n̄mɔ wil yõ. A kè tõ sah te diki soko dáhnmɔ yïnné. ⁹ Mé kí kè yo yé syah kègbí yõ ne, kékoyõ pól soko, nìvìnì wey sãñ-à n yo nyâh, pi mè-á nê pi, képah tõ kí n yo. No dyo kí n kwne n̄ tyíle.»

Yudasi vïnóle Yesu náh

¹⁰ Yudasi Yisikaryotile, Yesu *tõ sáhpú népi gbõnimí soko yó ye sò n̄ne. Nmɔ soko à kyi yo *sárká wìlkípu yõtãm n̄gbnõ tyí ne, páh kí fẽ Yesu dahbi pé gbò. ¹¹ Käh pi së, n̄ wey mè nóhnó kah nɔ pé tyí. Pè me yo sah núkú yõ ne, páh kí

pó dan yólε à kō. Képah sōkō, Yudasi-á pí sō, té à dahbı n pi pé gbō, à tyah képah sókó-ńsahle n yah n kō.

Yesu pè kō pè Pakı yōke pí

12 Së-ñkē búrn syáh tyah sólε, Yesu *tō sáhpú à piki yah nε, nýāh sōkō se à mε kē tyí nε, pé kyı *Pakı yōke pí ñ tyí nı? *Nsyifuno ñkēne Pakı képyēnne n ko lésôle, képah ye. **13** Képah sōkō, à ñ tō sáhpú népī nímí wilki tō, té yo pé tyí nε, pè kyı kwil sōkō. Pàh kı de n te, păh kı dí yó yohnı, à kı mε ni pín twah. Pè ñ sō të. **14** Wàh kı kyı de gbō nê, pè yo kéné gbô nétē tyí nε, kwó-ò dí-á nε, wòkò nê sōkō se pé kı po n yō n pi Pakı yōkelε ànē pé tō sáhpúle nı? **15** Wàh kı pè wëkì yînyō wòkò sōkō täh ñgbë yólε. Yíyin pól-á kı mε tōnsähnóle ké sōkō. Ké nénpó sōkō-á pè kı Pakı yōke pí pé tyí. **16** Wàh yo së, ñ tō sáhpú kyı kwil sōkō, té pè ntyînó kyı tyi pól we, wăh sō kè yo sō pé tyí. Pè mε Pakı yōke pí nénpó sōkō.

17 Képah sōkō, nív'-á po no, à po de ànē ñ tō sáhpú népī gbönimíne. **18** Păh sō mε yöñó sōkō gbí nêne, à yo pé tyí nε, këgbı yō, pépi sōkō ne yó-á kı po n vi n pi péwɔ náh, nê-á mε n yō péle fí nükú. **19** N tō sáhpú-á képah noh, pé yah kwɔ këgbile. Pè tyah ñne n piki yah nükú nükule. Nyɔ n nε, péwɔ se nı, nyɔ n nε, péwɔ se nı? **20** A yo pé tyí: «Yépi népī gbönimí sōkō, nê-á mε n di ñmøle tëngbil nükú sōkō, të wɔ ye. **21** Këgbı yō, *Névi Pi kı n ku n pi, sō-á sō *Liyel wey sébénó

kè yo sah ñ tyí sōkō. Ntε, tyípékè ñgbë ye kélé ñ gbàh dénmɔ-ò tyí! N dúbí-ñkë ye náhkì fōnfō ñ dúbínó yō.»

Yesu yōke téyne

²² Képah sōkō, yōke yō gbíne, à búrn tōkō, té wékì Liyel tyí, té kì kwɔkì dibi pè kɔ, té yo pé tyí: «Yé syi kélé, nímɔ wil ye.» ²³ Képah náh, à mè dívë wɔ wɔ kwâh tōkō dívëne ké sōkō, té weyne Liyel kɔ, té kélé ñ *tō sáhpú kɔ pé pól wɔ ké sōkō, ²⁴ té yo pé tyí: «Képahle, nímɔ tō ye, nê-á kì névye yégbékè kwrɔ mɔ ànē Liyelle. Kè kì kwe tówû yïnné. ²⁵ Mé kélé n yo yé tyí kègbì yō: Mé náh tō dívë wɔ n yah n pi. Mâh pôpô dívëne n wɔ tō ntō, dívë sǎn yó ye *Liyel yõtõrí tyah sōkō.»

Yesu ne, Pyeri-á kì ñ vyāh kɔlì pé tyí sōkō

²⁶ Képah náh, pè Liyel gbílkínó yì gbi. Päh gbi te, pè yuku Wólivyé sésân yōlı yō. ²⁷ Päh kyi nénpó, à yo pé tyí: «Yé pól kì nímɔ yahle n pi. Sô-á *Liyel wey sébénó kè yo sah ne, yípénfë-á kì ko mɔ, té yípêy pól-á kì to karkì gbòplòle.»* ²⁸ Képah náh, à tō yō sōkō yo pé tyí: «Mâh pɔ yuku ní kúntenɔ náh gbí nêne, mé kì kyi yéle n syikì Kalile sōkō.» ²⁹ Képah tẽne, Pyeri mè yo ñ tyí ne, téló pól-à kì sô à yahle, péwɔ tẽ wɔ náh à yahle n pi. ³⁰ Ntε, Yesu mè yo ñ tyí ne, päh kélé n yo ñ tyí kègbì yō, kwey lékâh mè sōkō, sénpe-à kì pôpô n gbo ke nínó, wâh kì mè ñ vyāh kɔlì te ke tõnó ne, pé náh péwɔ pĩ. ³¹ Ntε, Pyeri tō kè

* **14:27** 14.27 - Yah n te Sakari 13.7 sōkō.

tõ yo yíi ñ tyí ne, kũ fyé-à sõ, pah kí ku ñne. Pé náh n yo n yah n pi pólle ne, pé náh ñne n pné. Pé no téló pól tõ yo së.

Yesu níri pínóle Yesemani sõkɔ

³² Képah náh, pè sõkɔ tyah yó, nyäh-á pè n ye Yesemanine. Pah yíni tẽ nénpó sõkɔ, à yo ñ *tõ sáhpú tyí ne, pè tẽ ásô, pé mó kyi Liyel ni po.

³³ Wăh n sõkɔ, à Pyeri ànê Nsyakı, ànê Nsyɔ tẽ sõkɔ. Té légbíne, ñ fõkɔ sõ me fẽkì, té tíki me à kah tẽ. ³⁴ Képah sõkɔ, à yo pé tyí: «Yèkwɔri me í sõkɔ, kè sõ níne n ko. Yépi tẽ ásô, té yé kah ne n dɔ!» ³⁵ Té yuku yah finne kwéy, à kyi gbètukuno di, té yo Liyel tyí ne, kah kí fẽ pi n pi, à pé wilki kwlónó mè sõkɔ. ³⁶ A tõ yo pé kwil wey sõkɔ: «Aba, bõ, tyi pól me áwɔ gbõ. Nmɔ wilki yèvyâhrı mè sõkɔ. Nte, nê-á me ké sõkɔ, nmɔ dyo yíi tẽ kah pi, té áwɔ tyí mó pi.»

³⁷ Wăh níri pi te, à ñ syi po tõ sáhpú népi tõmí nòpi tn̄, à po pè we pè me n dɔ. A yo Simo Pyeri tyí: «Á me n dɔ kè? Á náh tẽ we yah kwéy kè nò lér nukú ntẽne kè. ³⁸ Yé gbah tẽ yé ne n yah, yé mó Liyelle n ni, yé kah po *sétõ tõnmɔnɔ fẽ syi. Fokɔ sõnɔ pèpèy me névi sõkɔ, té ké pínó tähkì náh me ñ sõkɔ.»

³⁹ Wăh yo te pé tyí së, à yal pé tn̄, té tõ kyi níri pi gben tẽ tyí kõlɛ. ⁴⁰ Képah náh, à ñ syi po ñ tõ sáhpú tn̄ ntõ. A po pè we, dɔy me tẽ we pé tyí. Yo yo tir náh tõ we pé tyí. ⁴¹ Wăh tõ kyi po ke tõ-òlɛ, à yo pé tyí: «Yé me së tẽ yéle n mi kè? Kè tye! Ké gbí nò. Nukúnukú, *Névi Pi kí dahbi

népêl gbô. **42** Yé yuku á sôkô! Yé yah, névi nê-á nímôle n dahbî pé gbô, tê pô te.»

Yesu t  n  le

43 W  h me képah yónó sôkô s  , à n  h t  n   yo te, té Yudasi, nê-á n *t   s  hp   n  p   gb  nim   sôkô y  le, n  m   y  n m  fw  b   n  kw  nk   y  sy   yah, à pô k  k  rn àn   lépl  le pé gb  n. *S  rk   w  lk  pu y  t  m n  gbn   àn   *Liyel n  gb   w  k   kw  p   àn   y  w  hn   ye s   t  k   m   p  l  e. **44** T   nê-á s   Yesu dahb   n pi pé gbô, à s   me p   d  k  u y  le p   w  k   sah. A ne, p  h k   pô w  k   n   ty   té à p  r   t  , n  m  -  . P   à t  , p   mó n  ne n ky  m   n yuku palle.

45 K  pah sôkô, w  h n  uk   pô y  ni t   Yesu ty  , à w  k   n ty   ne, pé kw  -   d  , té n  uk   à p  r   t  .

46 K  h p   s  , no n  pi n  uk   pô tuke Yesu y  , à à t  .

47 Yesu t   s  hp   sôkô y   n  uk   n k  k  r  k   y  r   de, à s  rk   w  lk  pu y  t  n   n  gb   t  n  p   y   n  k   k  m.

48 K  pah sôkô, Yesu me yo pé ty  : «Y   p   n  m   t  -  sah k  k  rn àn   lépl  le y   gb  n, á k   ne k  l  l  k   névi s   n  ne. **49** Sw   sw   p  ll  , mé s   n  k  n  e n ne n me y   wr   *Liyel w  k   n  gb   k  nt  hk   sôkô, névyel   n kw  . T   y   n  h n t  . Nte, tyi n  n  -   yo *Liyel w  y s  b  n   sôkô, sépi p  nt  n   y  n ye.»

50 K  pah sôkô, n t   s  hp   p  l to kark  , té à sah.

51 T   k  t  n  p  k   y   s   me Yesu s   t  , fw  p  n n  uk   ó ye s   à pil. P   à t   n fw  p  n ty  , **52** à mó k   fe de m  , té to sôkô n s  enp  n  e.

Yesule Nyifun   tukey tükèpu yah

⁵³ Képah náh, pè Yesu tẽ yuku *sárká wílkípu yõtẽ ñgbë gbô. Ké nénpó sôkô, sárká wílkípu yõtäm ñgbnö, ànê yèwàhnì, ànê *Liyel ñgbò wëkì kwópú wë tuke mɔ. ⁵⁴ Té Pyerı sô me Yesu sô tẽ wil fíi sôkô, à pɔ wë de sárká wílkípu yõtẽ ñgbë gbô, à kyi nyàhlë n wne gbô táh sôkô ànê yõtẽ díi tõnpibüle.

⁵⁵ Sárká wílkípu yõtäm ñgbnö ànê *Nsyifunö tukey tükèpu pól sô me n yah n kõ ne, pé tir yó wë sah Yesu yõ, pé à wë ko mɔ. Nte, pè náh me vînsah wë ké tyí. ⁵⁶ Tir yó náh, mìnyobe tàrfyònó náhnáh sô me. Pé náhnáh sô me n wil mìnìne n yo n sah ñ yõ. Té pépi ntë náh sô me sah wë tyí yõ. ⁵⁷ Túkù me n yuku lékähle ñne n kõ ne, ⁵⁸ páh noh à me n yo ne, péwɔ-á kí *Liyel wòkò ñgbë mè sô, nê-á névi mɔ, té kí kè tɔ mɔ sèpìn tɔnì wró, nê náh n pi n pi névi gbò mònue. ⁵⁹ Nte képah fyé yõ, mìnyobe tàrfyò nòpi náh me sah tírr wë tyí yõ.

⁶⁰ Képah sôkô, sárká wílkípu yõtẽ ñgbë yuku yïn no pól yah, té Yesu piki yah ne, tir kó me ñ tyí yo yo tẽne ni, páh me tyi nónó pólle n yo n sah ñ yõ? ⁶¹ Nte, Yesu náh vi mɔ ñ tyí, à náh tir yó yo ñ tyí. Sárká wílkípu yõtẽ ñgbë tɔ ñ syi à piki yah ne, ñmɔ se *Krstalë, Liyel-á ne, páh kí ne tekí mɔ ni? Liyel, nê-á pé pól me n gbilki, ñ dórí pi se ñne ni? ⁶² Yesu me yo ñ tyí: «Awe, ñmɔ ye. Té yé kí *Névi Pi wë kõnténôle tyi pól Të

Liyel gbɔyò sòlε, kí me n tiki n pi nýírn sòkɔ.»[†]

⁶³ Képah sòkɔ, sárká wìlkípu yòtë ñgbë fòkɔ kah vyäh. Fòkòvyåhnì të tyí, à n fwòmɔn yɔrì tɔ, té me n yo ne, pè se noh nì? Tàrfyò yah yah të náh tɔ me ké sòkɔ. ⁶⁴ Pè kó Liyel tyí wékíndenɔ noh n tyí nì? Pè se ne, pé pi sɔ ñne nì? Névye pól yuku yo ne, wăh yïne kònmóñole. ⁶⁵ Pé túkù yuku n sín n mɔ n pɔ ñ yõ. Pè n yah vike tū, té ñne n mìkì n pɔ gbënkukurinóle. Té yo ñ tyí ne, à yo pé syah, nê-á mì ñne. A kè säh n pĩ. Képah sòkɔ, tukey tükèpu tònpibü Yesu të ñ létáhlóle n kõlì.

Pyerì ne, pé náh Yesu pĩ

⁶⁶ Képah sòkɔ, Pyerì sò me gbyêh sò, gbô táh sòkɔ. Té *sárká wìlkípu yòtë ñgbë tònpi pi yó pɔ. ⁶⁷ Wăh Pyerì we à me nyahle n wne, à à gbah yah, té yo ñ tyí ne, ñmɔ tɔ-á sò me Nasareti kwil Yesule! ⁶⁸ Ñte, Pyerì me ñ vyäh kõlì té ne, pé náh à pĩ, péwɔ ñtë náh me ñ wey mè syíkí-nsah we dé. Wăh yo së, à wil kyì yïn kélé yah.

⁶⁹ Képah tẽne, pi mè-á tɔ kyì à we, nónó-á sò me nénpó, à tɔ képah nukú ó yo pé tyí ne, dí mènɛ, pépi sòkɔ ne yó-á! ⁷⁰ Pyerì me tɔ ñ vyäh kõlì. Dõ, névye nónó-á sò me nénpó, pépi tɔ tyah n yo Pyerì tyí ne, yékâb náh n me ké sòkɔ. Wăh n wil Kalile sòkɔ, no nòpi sòkɔ ne yó-á ñ tɔle. ⁷¹ Képah sòkɔ, Pyerì tyah ñ gblɔyne n wo pélpèl ne, dí nê tyí-á pè n yo pé tyí, pé náh ñne n pn̄e gbógbó.

[†] **14:62** 14.62 - Nê-á Liyel tẽntò syínyo-ò yo sah Daniyel 7.13 sòkɔ, Yesu ne, pé gblɔy tyí-á pé n yo.

72 Nénpó swɔ, sénpe gbo ke ní-òle. Képah sɔkɔ, Pyerì dyɔ to kõ Yesu wey tyílɛ, wăh sɔ̄ nê yo ñ tyí ne, sénpe-à kì pópó n gbo ke nínó, wăh kì me ñ vyāh kõlì te ke tõnó ne, pé náh péwɔ pĩ. Képah tẽ sɔkɔ, wăh képah sɔ̄, à tyah n gbo.

15

Pè Yesu tẽ yuku Pilati tyí

1 Képah sɔkɔ, séngbɔ́ púpúlɛ, *sárká wílkípu yõtãm ñgbnɔ, ànê *Liyel ñgbò wëkì kwópú, ànê yewàhnìnɛ, pépi pól ye sɔ̄ pi *Nsyifunɔ tukey tükèpu yõtãmne. Pépi wë tuke mɔ Yesu tyí sɔkɔ. Képah tẽnɛ, pè à tẽ pukubi, té kyi ñnɛ *Pilati gbò dahbì. **2** Pilati me à piki yah ne, ñmɔ se Nsyifunɔ yõtẽnɛ ní? A me yo ñ tyí: «Áwɔ ye yo kélé.»

3 Képah sɔkɔ, sárká wílkípu yõtãm ñgbnɔ me lékàhle à kõ tyi náhnáh sɔkɔ. **4** Képah náh, Pilati me tõ à piki yah ne, à kó tir yó yo n pi ní? Tyi nónó pól-á n yo n sah ñ yõ, à kó sè noh ní? **5** Ntɛ, à náh tõ vi mɔ. Képah Pilati yáh-ñsah tyɛ.

Pè Yesu gbàh de mɔ kũ kɔ̄

6 Ye ye pólle, *Pakì syáh-à n syah, *Pilati nkẽnɛ wòkònpèkè sɔkɔ ne núkú yó fin mɔ, nê tyí-á ño tówû tyí. **7** Päh Yesu tẽ kyi Pilati tînnɛ gbí nẽnɛ, dí yó sɔ̄ me wòkònpèkè sɔkɔ, pè n ye Barabasile, ànê pé nole. Pè sɔ̄ nékókè mɔ gbí nê-á sɔ̄ pè me yahle sàhnólɛ *Wromenɔ tyí yõ. **8** Képah tẽnɛ, tówû yuku kyi de Pilati tînnɛ, à kyi tyah ñnɛ n ni ne, wăh dar, té tir nêne n pi pé tyí Pakì syahnó

sókɔ, wāh náh kè pí pé tyí. ⁹ Pilati mó yo pé tyí ne, pè se ne, pé *Nsyifunɔ yòtẽ ñgbẽ fin mɔ ní? ¹⁰ A sò kè pí ne nkẽ, dyɔ yónó-á *sárká wílkípu yòtãm ñgbnɔ kɔ pè Yesu dahbí péwɔ gbò. ¹¹ Té sárká wílkípu yòtãm ñgbnɔ sò me gbah tẽ tówùlɛ n kurki n mɔ ne, pè yo ne, à Barabasi wilki fin mɔ pé kɔ. ¹² Pilati pè pikí yah tɔ ntɔ ne, sɔ se pé kí pí dí mène, nê-á pè n ye Nsyifunɔ yòtẽne ní? ¹³ Pè tɔ gbo mɔ, té me yo: «Yé à syi *dahní yõ!» ¹⁴ Pilati yo pé tyí ne, tyípékè nê se à pí ní? Pè tɔ tɔ gbo mɔ náhnáh nkẽ, à syi dahní yõ. ¹⁵ Képah sókɔ, Pilati Barabasi fin mɔ. A sò me tówù nìvìlɛ n yah n kɔ, képah ye. A pè kɔ pè Yesu ko yèfõhlé, té nñne sràhsyibí kɔ ne, pè kyi à syi dahní yõ.

Sràhsyibí kóle Yesu ko

¹⁶ Képah tẽne, sràhsyibí Yesu tẽ yuku gbô niyõ yòtẽ dí tẽ-ñsah, té pé no pól ye tuke mɔ. ¹⁷ Päh kí pí sɔ, té kí kóle à we n ko n pi, pè fwòmɔn syâh pèpøy yó mɔ à kɔ té, yòkɔ pí pǎn yílɛ, à dyi à kɔ tɔrí yókúrí swo. ¹⁸ Té tyah n yo n tyí ne, páh n wekí n tyí, *Nsyifunɔ yòtẽ ñgbẽ, ¹⁹ té nñne n mìkí n yõ sókɔ gbè-ñsinné, té n sín n mɔ n po n yõ. Pè gbètukunɔ di, à kɔ kwíñki sétáh n yah sókɔ. ²⁰ Päh kóle à ko te, pè fwòmɔn syâh mè de n wil. Té tɔ n flo tɔkɔ mɔ à kɔ. Képah náh, pè wil nñne kégbó sókɔ n syi yínné *dahní yõ.

Pè Yesu syi dahní yõ

²¹ Sireni ne yó sò mε, pè n ye Simole, Aləkisādre ànē Wurfu súle. Légbíne, ñmɔ sò mε wil swāh, mε pɔ n soko. Sràhsyibí à kyī mɔ, à Yesu syi syi *dahnı mè twah. ²² Pè yuku Yesule tyah yó soko, nyāh-á pè n ye «Kolkətale», yōgbékè tyahle. ²³ Té pè mε syibí yó fékí mɔ dívñ soko à kɔ ne, à wɔ, té à yahle. ²⁴ Képah náh, sràhsyibí à syi dahni yõ, té mε ñdan mɔ à ñ flo dibi wẽ tyí. ²⁵ Päh à syi gbí nêne, gbí mε pɔntɔki soko. ²⁶ Päh à syi yõ nê yõ, pè kè wärki syi ñ yōtah sésár sénó yõ ne: «*Nsyifunɔ yōtë ñgbẽ». ²⁷ Té mε tɔ kèlekë névye népî nímí syi dahlo yõ ñ gbɔplɔ, ñ gbɔyɔ ànē ñ gbeyinè sô. [²⁸ Képah soko, nê-á yo sah *Liyel wεy sébénó soko ne: «Pè à mɔ kɔ tyipêl pípú soko», kè ntyinɔ pi sɛ.]

²⁹ Képah tẽne, wẽkɔbi sò mε ñne n gbyɔ n soko, té mε pé yõle n kal, mε yo tũ ñ tyí ne, õõ, ñmɔ nê-á sò ne, päh kí *Liyel wɔkɔ ñgbẽ sɔ, té kí kè tɔ mɔ sèpìn tɔnì wró, ³⁰ à ñ gblɔy pwah n mɔ, à mó tiki dahni yõ! ³¹ Képah núkú-ó ye, *sárka wílkípu yōtäm ñgbnɔ ànē *Liyel ñgbò wẽkì kwópú sò mε kólkε ñne n ko, té mε n yo wẽ tyí ne, wăh névye túkù pwah mɔ, té à náh fẽ ñ gblɔy pwah n mɔ! ³² Ñmɔ-à kí ne Liyel-á ne, päh kí ne tekí mɔ Yisrayel yōtẽne, à tiki dahni mè yõ! Päh kí képah wε, päh kí sɛ ñ yõ. Té nónó-á sò mε syínolé dahlo yõ ñ gbɔplɔle, pépi tɔ me ñne n gbyɔ.

* ^{15:28} 15.28 - Képah sò yo Yesayi 53.12 soko.

Yesu kúnóle

³³ Gbíntš pőlε, lékâh mɔ sétáh pól yõ sɔkɔ, fóó à pɔ nɔ gbèkãm gbí tyí. ³⁴ Gbèkãm gbí-á nɔ, Yesu kah de syi, té yo pé kwil wεy sɔkɔ: «Eloyi, Eloyi, lama sabaktani?» Képah n yo ne: «Nmɔ Liyel, nmɔ Liyel, kû pi, té á n̄ fin mɔ?» ³⁵ Nónó-á sɔ mε nénpo té kè noh, pé túkù sɔ mε n yo ne, pé tɔkɔ noh, wāh mε *Yelile n ye. ³⁶ Képah sɔkɔ, pé sɔkɔ ne yó mε to kyi sènsukúrì tɔkɔ dahbi wilki yòyòkì ni sɔkɔ, à dyi gbey yó vyāh tyí, à pɔ nɔ n̄ tyí ne, à wɔ, té mε yo tū ne, pé ye yah nkàh Yeli-á kì ntyínɔ pɔ à tiki mɔ n pi *dahnì mè yõ n̄? ³⁷ Képah náh, Yesu mε de syi, té pyé ku. ³⁸ Nénpo swɔ, fwɔ nê-á *Liyel wòkɔ ñgbẽ fɔkɔ táh dibi nínó, kè tɔ, à tɔkɔ ké yòtah, à pɔ syi sétáh tyí. ³⁹ Sràsyibí lèkwé yòtë dí nê-á sɔ mε yínntēnóle, té n̄ ku dùkù we sɛ, à ne: «Gbì yõ, dí mènε, Liyel pi ye ntyínɔ sɔ n̄ne.»

⁴⁰ Syó yísyó tɔ sɔ mε yín tẽ fíí, mε n yah. Pépi wró sɔkɔ Makadala kwil Mari, ànê Mari nê-á Nsyakì pir ànê Yose yúne, ànê Salome sɔ mε. ⁴¹ Pépi ye sɔ Yesu sɔ tẽ, n̄ tòle n pi Kalile sɔkɔ. Syó kwinkì yísyó tɔ sɔ yuku n̄ne Yerusalem sɔkɔ.

Yesu yínóle diki sɔkɔ

⁴² Păh Yesu ko mɔ sɔ nê nvíne, ké dèndal ye sɔ pi *Nsyifunɔ *mì mì yòhle. ⁴³ Arimatì kwil ne yó sɔ mε, pé n ye Yosefulε. Nmɔle, Nsyifunɔ tukey tükèpu sɔkɔ ne pèpεy yó ye sɔ n̄ne. Nmɔ

tɔ sɔ̄ mε *Liyel tɔ̄rī pónóle n syikì. Nmɔ̄ n̄ ni syāh, à kyi Yesu lékó ni *Pilati tyí ne, à n̄ne pé kō, pé kyi à yī. ⁴⁴ Pilati-á noh ne, Yesu-á nukú ku te, kē n̄ yáh-ñsah tye. A sràsyibí yōtē dí ye pɔ̄ piki yah ne, n̄ kúnó di se mo ni? ⁴⁵ Wāh kē gbì noh te sràsyibí yōtē dí tyí, à mó wékile Yosefu kō ne, à kyi Yesu lékó tɔ̄kɔ̄. ⁴⁶ Képah sɔ̄kɔ̄, Yosefu kyi fwòpín dwe. A kyi Yesu lékó de *dahní yō, té à plo fwòpín mè sɔ̄kɔ̄, à dah mɔ̄ diki sɔ̄kɔ̄, n̄-á tū tækì sɔ̄kɔ̄, té dáh-ñgbē yó pil pɔ̄ vike kē yah. ⁴⁷ Légbíne, Makadala Mari ànē Yose yú Mari mó Yesu dáhnmo-ñsah yah pɔ̄kɔ̄ mɔ̄ sah.

16

Yesu yuku wil diki sɔ̄kɔ̄

¹ *Mí mì yòh-á sɔ̄kɔ̄, Makadala Mari, ànē Nsyakì yú Mari, ànē Salome kyi lásèkwél dwe Yesu yō mɔ̄ mɔ̄ tēne. ² Dimasyi sō séngbō púsó, gbì gbo gbíne, pè yuku diki yō. ³ Syó nópi mε n̄ yo wē tyí ne, n̄-á se kí dáh-ñgbē mè yíkì mɔ̄ pé kō n̄? ⁴ Té päh ne, pé yah, pè dákì mè wé pilntonole diki yah sɔ̄kɔ̄. ⁵ Pè de yuku diki sɔ̄kɔ̄, té kyi kétènpíkì yó wé, à mε fwòmònpíkí mɔ̄ kō tē gbòyò sòlē. Tíkí pè kah tē. ⁶ Té kétènpíkì mè mε yo pé tyí: «Yé káh tíkí pi! Nasareti Yesu ye yé n̄ yah n̄ kō, n̄-á pè syi *dahní yō. A yuku wil diki sɔ̄kɔ̄. A náh mε ásô. Yé pɔ̄ yah n̄ së-ñsahle. ⁷ Yé kyi yo Pyeri ànē pé no téló tyí nké, wāh mε péle n̄ syikì Kalile sɔ̄kɔ̄, sɔ̄-á lésö à kē yo sah pé tyí.» ⁸ Syó nópi-á képah noh së, pè wil diki, à to

sókɔ wil syahri sókɔ tíki tɛ tyí. Pè náh mε n yo n mɔ ne tyí, tíki kàhnténo tɛ tyí.

Yesu ñ gblɔyne Makadala Mari wẽki

[9] Dimasyi só séngbő púsó, Yesu yuku wil diki sókɔ. A ñ gblɔyne Makadala Mari ñgbò wẽki, wāh lésõ *sétãn kwärninɔ yñi wilki pi nê sókɔ.
 10 Makadala Mari kyı kè yo Yesu *tɔ sáhpú tyí. A kyı pé we kũ yèkwɔri gbní sókɔ. 11 Păh noh, Mari n yo pé tyí nε: «Yesu mε ñ vile! Nmɔ ye à wε!», pè náh sẽ ñ yõ.

Yesu ñ gblɔyne ñ tɔ sáhpú nép̄i nímí wẽki

12 Képah náh, Yesu *tɔ sáhpú nép̄i nímí sõ mε kwílpír yó wẽki tɛ. Păh mε kéné wẽkì yõ, Yesu ñ gblɔyne pé wẽki dùkù ýle.* 13 Pè pé syı kyı ké yah yo pé no téló tyí, té pépi tɔ náh tɔ sẽ pé yõ.

Yesu ñ gblɔyne ñ tɔ sáhpú nép̄i gbɔnúkú wẽki

14 Sépi pól sókóntenɔ náh, Yesu ñ gblɔyne ñ *tɔ sáhpú nép̄i gbɔnúkú wẽki pé yõke yõ gbíne. A pé yahle n yo pé níkí sékélkè, ànê pé tir yõ sẽ-ńkẽ yínne. Păh sɔnpı yahle pé vi wépú yõ sénóle pé kúntenɔ náh. 15 Képah sókɔ, à yo pé tyí: «Yé kyı nìvìnì wey sánnne n yah n yo n kõ kèkøyõ névye pól tyí. 16 Névi nê-à sẽ ké yõ té *wèlnwilkìnó wε, ñmɔ kí pwah. Té nê-à sẽ ñkẽnε ké yõ, ñmɔ kí wǔ ké sókɔ. 17 Té nónó-á sẽ ké yõ, yé kí pè pĩ pé tyípínó sókɔ: Pè kí *sétãnnne n yñi n wilki névye sókɔ ñmɔ yín yõ, té kí welɔ snóle n weki, 18 té kí

* 16:12 16.12 - Képah ye yo dal mɔ Luki 24.13-35 sókɔ.

Marku 16:19

lxviii

Marku 16:20

fẽ wahy tẽ pé gbõlε, té ku fẽ kwâh pèkè wo, té kè
náh tir yó pi n pi pé soko. Anê pàh pé gbãn sah
yámpú yõ, pè ku dε.»

19 Té-ñgbë Yesu-á yo te së, à yõ döko soko yînyõ,
à kuyì kõ té Liyel gbõyò sò. 20 Képah náh, tò sâhpú
më kuyì tyah nìvìnì wey sânne n yo n kõ ywõ ywõ
pôl soko. Té-ñgbë sò më péle n yohnì mç kéne
tò soko, më gbël tyile n pi, tyi nónó-á n wëklì ne
gblõ-á pé welle.]

wîn nìvìnì tirlε

**toussian du sud: wîn nìvìnì tirlε New Testament
Nouveau Testament en toussian**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Toussian, Southern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

aaf2875e-90b5-5c14-b910-61579d3da2c7